

Ilitsersuut nr. 9001, 02. januari 2023

Sulianut Kalaallit Nunaanut attuumassutilinnut, ministereqarfanniit suliarineqartarnerinut ilitsersuut

Imarisaa

1. Kalaallit nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aqqissuussaanagerat.....	3
1.1. Inatsisinut tunngaviusoq, pisorta qarfiillu.....	3
1.2. Sammisassarisanik tigusineq	4
1.3. Sammisassarisanik tiguserup suleqatigiissutiginera	7
1.4. Aningaasanut tunngasunut aqqissuussaneq	8
1.5. Oqaatsit.....	9
1.6. Namminersorneq.....	9
2. Naalagaaffiup ministeriaqarfiata ilanngutitinneqarnera.....	10
2.1. Suliat Naalagaaffiup ministereqarfanniit ilaaffigineqartussaasut	10
2.2. Siunnersuineq	10
3. Inatsisit Kalaallit Nunaanut atuuttut	10
3.1. Kalaallit Nunaanut inatsisit atuuttut sumi nassaarineqarsinnaapat?.....	11
3.2. Inatsisissatut siunnersuutitut, aqutsisoqarfinnullu najoqqutassanut missingersuutit.....	11
3.3. Inatsisinut periutsinut apeqqutit.....	12
4. Kalaallit Nunaanut inatsisissamik eqqussinerup suliarinera	12
4.1. Inatsisissatut siunnersuutitut missingiut, Danmarkimut atuuttusanut, Kalaallit Nunaanullu tamakkiisumik immikkoortutulluunniit toqqaannartumik atuuttussanut	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
4.2. Inatsisissatut siunnersuutitut missingiutit, aalajangersakkanik imaqartut, Kalaallit Nunaanuinnaq atuutsinneqartussat, imaluunniit immikkut Kalaallit Nunaanut pingaaruteqartut ..	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
4.3. Inatsisissatut siunnersuutitut missingiutit, Kalaallit Nunaanni atuutsinneqanngitsut, peqqussutitulli atuutliersinneqarsinnaasut.....	17
4.4. Kalallit Nunaanni atuutsinneqanngitsunut, inatsisissatut siunnersuutitut missingiutit.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
4.5. Kalaallit Nunaanut inatsisinik atulersitsinnermut, peqqussutitut missingiut....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
4.6. Kalaallit Nunaanut atuutsinneqartussanut nalunaarutitut missingiutit	18
4.7. Nalunaarutit atulersinneqareersimasut, Danmarkimi atuutsinneqartut, Kalaallit Nunaanullu atuutsinneqartussat	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
4.8. Attaveqatigiinnermut aqqutit	20
4.9. Saqqummiussinerni, paasisutissat suut nassiunneqassapat?.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
4.10. Inatsisit nutserneqarneri	22
4.11. Inatsisartuni suliarineqarneri.....	22
4.12. Folketinngimi Inatsisartunilu assigiimmik suliarinninneq.....	23
4.13. Saqqummiussereermermi suleriuseq.....	25

4.14. Nalunaarusiorneq.....	25
5. Nunanut allanut tunngasut.....	25
5.1. Nunani allani politikikkut oqartussaassuseqarneq	25
5.2. Pisinnaatitsissummut aaqqissuussaaneq	27
5.3. Kalaallit Nunaanut tunngatillugu, naalagaaffiup innuttaanut pisussaaffinnut isumaqatigiissutit il.il. suliarineqarneri	29
5.4. Isumaqatigiinniarnert sioqqullugit nalunaarusiorneq.....	30
5.5. Namminersorlutik oqartussanut saqqummiussineq.....	30
5.6. Attaveqatigiinnermut aqputit	31
5.7. Saqqummiussinerni paasissutissat suut nassiunneqassappat?.....	31
5.8. Naalagaaffiup innuttaasa pisussaaffiitut isumaqatigiissutit nutserneqarneri.....	32
5.9. Inatsisartuni suliarineqarneri.....	32
5.10. Naalagaaffiup killinganik nalunaarutit atsiorneqarnerilu.....	33
5.11. Naalagaaffiit innuttaanut isumaqatigiissutinut atulersitsinermut isumaqatigiissusiornermut ikiuut.....	34
5.12. Nunani tamalaani pissutsit tamat suleqatigiissutigineri	34
6. Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup sinniisua	36
6.1. Kalaallit Nunaanni naalagaaffiup sinniisuatut suliffeqarfik.....	36
6.2. namminersorlutik oqartussanut sulianik saqqummiussineq	37
6.3. nutserinermut ikiuineq	37
6.4. Naalagaaffiup sinniisuanut nutsikkanik naammassisanik nassiussineq	37
6.5. Attaveqarnermut paasissutissat	38
7. Tikeraartoqarneq, angalanerillu	38
7.1. Kina paasissutissinneqassava?.....	38
7.2. Ministerit nunanit allaneersut Danmarkimi tikeraarnerinni, Kalaallit Nunaat pillugu paasissutissiineq	39
8. Paasissutissat allat.....	40
8.1. Inatsisartut katersuunneri	40
8.2. Kalaallit Nunaanni tjenestemandinut aamma isumaqatigiissutit malillugit akissarsialinnut akisussaaffik inatsisillu	40
8.3. Attaveqarnermut paasissutissat	41
8.4. siunnersuussutaasimasumik atorunnaarsitsineq	41
9. Ilanngussaq	41
Inatsisinik naalagaaffiillu innuttaannit pisussaaffiit isumaqatigiissutinik saqqummiussinermut namminersornerullutik oqartussat oqaaseqaataanik utaqqinermut najoqqutassanut immersugassaq	42

1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aaqqissuussaananerat

Aallarniutitut, piffinni ataasiakkaani, ilitsersuummi tassani, ministeeriaqarfimmiillu ilitsersuinerup, Savalimmiunut tunngatillugu, sulianik ilitsersuutit suliarineqarneri, oqaatsit nipaasigut allaanerussuteqarneri malugineqarpoq. Kalaallit Nunaannut, Savalimmiunullu inatsisit tunngaviisa oqaasertaasa nipaasa assigiinnginneri tamatumunnga peqqutaavoq. Tunngaviusutut imarisaanik assigiinngissuseqarnera pineqanngilaq. Taamaattorli ilaatigut, nalunaarutitigut eqqartuussivitsigullu najoqqutassanut tunngasut imarisaatigut assigiinngissuteqarlutik.

1.1. Inatsisissatut tunngavioq pisorta qarfiillu

Naalagaaffiup ministeeriaqarfiata quppersagaani (www.stm.dk)-mi, kalaallit nunaata namminersorlutik oqartussaananerat aaqqissuussaananerup nassuiarneqarnera takuneqarsinnaavoq. Namminersorlutik oqartussat kommissioniata isumaliuusersuutaani (nr. 1497/2008)-mi, namminersorlutik oqartussat aaqqissuussaananerata tunuliaqutaata nassuiarneqarnera piuvoq, takuneqarsinnaasumi Kalaallit Nunaata Danmarkillu akunnerinni, aamma oqaluttuarisaanera.

Kalaallit nunaanni namminersorlutik oqartussat aaqqissuussaananeranut tunngavioq inatsisaavoq nr. 473, juunip 12-anni 2009-meersoq, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik oqartussat (namminersorlutik oqartussani inatsit), juunip 21.-anni 2009-mi atulersinneqartoq. Namminersornermut oqartussat inatsisaa, namminersornerullutik oqartussat inatsisaanneersuumiit taarserneqarpoq, 1979-mi atulersumi. Takuneqarsinnaavoq namminersornerullutik oqartussat inatsisaanni præmamblen-mi, inuiaat kalaallit, naalagaaffiit innuttanut pisussaaffiini innuttatut nammineq aalajangiisinnaatitaanermut tunngatillugu uppersarneqarneratigut, inatsisitigut naligiisitaanerup, Danmarkip Kalaallip nunaatalu akunnerminni suleqatigiinnerup, ataqpeqatigiinnerullu qaffanneqarnissaata

kissaatigineqarneratigut. Naalakkersuisut qallunaallu naalakkersuisui akunnerminni isumaqatigiissut malillugu, naligiittut illua-tungeriittut, inatsit pilersitaavoq. Præamble tassaavoq inatsisitigut peqatigiisitsinerup ilaa, aalajangersakkallu ataasiakkaat nassuiarneqarnerinut aalajangiisuusoq.

Namminersorlutik oqartussaqaarfiit inuttaqarput inunniit ataatsimut qinikkanik, *Inatsisartut* (siornatigut Landsting-mik taaguutilimmik), amerlanerpaamik 31-nik ilaasortalinnik, ingerlatsivimmiillu, *Naalakkersuisut* (landsstyret)-niit aqunneqartumik. Naalakkersuisuni aqutsisuusoq *Naalakkersuisuni siulittaasoq*-mik taaguuteqartinneqarluni (landsstyremi siulittaasoq), ilaasortat sinneri *Naalakkersuisunut ilaasortat*-tut taaguuteqarlutik (landsstyremi ilaasortat) imaluunniit x-mi naalakkersuisoq (x-mi landsstyre-mi ilaasorta). Tamatumunnga malittarisassat Inatsisartunut Naalakkersuisunullu, Inatsisartut inatsisaanni nr. 26-mi, novembarip 18-anni 2010-,meersumi takuneqarsinnaavoq, kingusinnerusukkut allannguuteqartuni.

Iltersuummi taaguut, Naalakkersuisut, atorneqarpoq, Naalakkersuisut tamaasa ataatsimut taallugit. Taaguut namminersorlutik oqartussanut ataatsimut taaguutaavoq, Inatsisartunut Naalakkersuisunullu. Taaguutaasoq Naalakkersuisuni aqutsisoqarfik, taaguut atorneqarpoq, kalaallit nunaanni ingerlatsinermi qitiusoqarfik. Taaguutigineqartoq kalaallit nunaanni naalakkersuisoqarfik, ataqatigiinnermi atorneqarpoq, Naalakkersuisut ataanni naalakkersuisoqarfiup pineqartup taaguutaatut.

1.2 Sammisassarisanik tigusineq

Namminersorlutik oqartussat inatsisaat, sammisassarisanik akunnerinni allaanerussuteqarpoq, namminersorlutik oqartussat oqartussaassuseqarnerat (Inatsisartut Naalakkersuisullu), sammisassarisanillu, naalagaaffeqatigiinnermi oqartussat oqartussaassuseqarneranniippoq, (Folketing-mi naalakkersuisunilu).

Namminersorlutik oqartussaniit sammisassarisanik tigusisoqartillugu, isumaqarpoq sammisassarisanik *inatsisiliortuusuniit*, *aalajangiisussanilu qullersaniit* namminersorlutik

oqartussat tiguisuussasut, sammisassarisat iluini, kiisalu tassani *aningaasaqarneq*, tak. pkt. 1.4. Peqatigitillugu pineqartumi, qallunaat *ministereqarfianni akisussaaffik* atorunnaarsinneqarluni, tak. pkt. 5.1, ilaatigut folketinngimi akisussaaffiisoq naalagaaffiup pisorta qarfiinut naalagaaffiit innuttaanut pisussaaffiinut akisussaaffimmut tungassuteqartuni.

Sammissassarisanik tigusinnginnermi, inatsit Kalaallit Nunaanni atuuttoq, namminersorlutik oqartussaniit inatsimmik nutaamik suliamik naammassiisoqartinnagu, atuunna ingerlaannassaaq, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 28.

Nunanut allanut-, sillimaniarnermi- illersornissaqarfimmilu sammisassamik tiguneqartumik, politikikkut tunngasuni inissisimanerit, namminersorlutik oqartussaniit oqartussaassuseq tiguneqassanngilaq. Ilaatigut pkt. 5.2-mi, ataani takuneqarsinnaavoq, oqaatigineqartut Naalakkersuisuniit isumaqatigineqarlutik akornutissaqartinneqanngippata, pisinnaatitsissummut aaqqissuussami isumaqatigiinniutigineqarsinnaapput, naalagaaffillu sinnerlugu, naalagaaffiup innuttaanut pisussaaffimmut isumaqatigiissutigut isumaqatigiissuteqarfigneqarsinnaavoq, takuneqarsinnaasumi ingerlatsinermi isumaqatigiissutit, Kalaallit Nunaannaanut tunngasut, tamakkiisumillu sammisassarisanik tigusanut tunngasuni. Naalagaaffiup, Nunanilu allani-, sillimaniarnermi- illersornissamullu politikikkut tunngasuni suleqatigiinnerat, namminersorlutik oqartussat inatsisaata kapitali 4-aani aalajangersakkaniippoq, ilaatigut isumaqatigiissusiomerit, ass.: Itilleq- tusarliussap tunngaviini, Nunanilu allani-, Isumannaallisaanermi- Illersornissaqarfimmilu politikikkut Attaveqatigiinnermut ataatsimiisitaliaq (allagaatit uppersaatit piuneri www.stm.dk.-miipput), kiisalu suleriaatsimi, pisortatiguunnginnerusumik pilersikkiartuaarneqarsimanerinit tunngaviusut, tak. naggat. 5.1 aamma 5.2.

Namminersorlutik oqartussat inatsisaanni ilanngussamiippoq, sammisassarisat namminersortuniit tiguneqarsinnaasut suuneri. Sammissassarisaq ilanngussamiittoq takuneqarsinnaasoq, namminersorlutik oqartussaniit tiguneqarsinnaanersoq aalajangerneqassaaq, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat. § 2, imm. 1. Sammissassarisat, *tullerriaakkani I*-mi, inatsimmi ilanngussami takuneqarsinnaavoq,

namminersorlutik oqartussanut, *namminersorlutik oqartussaniit piffissani aalajangiussanut*, tunniunneqassaaq, tak. § 3, imm. 1, namminersorlutik oqartussat inatsisaanni. Ilanngussami immikkoortup pineqartup ataani, sammisassarisat arlallit annertussusai naapertorlugit. Sammisassarisat *nalunaarsukkat tulleriiaarnerinni*-pput, inatsisit ilanngussaanni (bilag), naalagaaffiup pisortaalu *isumaqatigiinniareernerup kingorna*, piffissaliussani namminersorlutik oqartussaniit atulersinneqartuni, namminersorlutik oqartussat inatsisaat tak. § 3, imm. 2. Sammisassarisat arlallit annertussusaat, ilanngussami immikkoortumi pineqartumiipput, sammisassarisat taakkua, piffissaliussat namminersorlutik oqartussanit tiguneqarpata, sammisassarisat ataasiakkaat saniatigut, namminersorlutik oqartussat inatsisaanni § 2, imm. 3-mi taaneqartumi (sinneri peqqinnissaqarfiup ataaniittut, inuussutissalerinermi- aamma viterinærimi, aningaasaqarnermut malittarisaliorneq, nakkutilliinermi, kiisalu suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsit).

Namminersorlutik oqartussat inatsisaa § 4 malillugu, sammisassarisat kalaallit nunaanut tunngassuteqartuinnaat, ilanngussamilu taaneqanngitsut, namminersorlutik oqartussaniit tiguneqarsinnaaneri, naalagaaffiup, Naalakkersuisullu isumaqatigiissusiorfigisinnaavaat. Tamannali naalagaaffeqatigiinnermut tunngasuni atuutinngilaq, imaluunniit tunngaviusutut inatsisit immikkut ittut aalajangersagaanni, sammisassarisat naalagaaffiup oqartussaqaarfiiniiginnartariaqarnerinik kinguneqassaaq. Namminersorlutik oqartussat inatsisaanni oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq, naalagaaffimmi inatsit tunngaviusoq, innuttaaneq, Eqqartuussiviit qullersaat, nunat allat-, sillimaniarneq- aamma illersornissaqarfimmi politikki, kiisalu valuta- aamma aningaasaqarnermi politikki, namminersorlutik oqartussaniit tiguneqarsinnaanngillat.

Namminersornerullutik oqartussat inatsisaa § 5, aalajangersimasunullu piginnaatitaanermut inatsisit malillugit, sammisassarisat arlaqartut, namminersornerullutik oqartussaasimasuniit tiguneqarput. Namminersorlutik oqartussat atuutilersinneqarnera peqatigitillugu, piginnaatitaanermut inatsisit atorunnaarsinneqarput. Tamanna ilaatigut pivoq, namminersorlutik oqartussat inatsisaanni taaguutitigut, oqaatsinik atuinerup assigiinnissaa pillugu, ilaatigullu namminersorlutik oqartussaniit, sammisassarisani tamani tiguneqartuni

oqartussaannerit assigiimmik tunniunneqarnissai pillugit – imaappoq, inatsisiliortuusooq aalajangiisussani qullersaq. Piginnaatitaanermut inatsisit piuneri nassuiaateqarnermut ikiuutip pigiinnaanera ingerlatiinnarneqassaaq, ilaatigut sammisassarisanut pineqartunut killilersuinermit tunngatillugu.

Naalagaaffiup ministereqarfiata quppersagaani (www.stm.dk)-mi kalaallit nunaata namminersornermi oqartussat aaqqissuussaananerani, nalunaarsuutit pigineqarput, sammisassarisat suuneri, namminersorlutik oqartussaniit tiguneqarsimasut, namminersorerullutik oqartussat inatsisaa, aammalu namminersorlutik oqartussat inatsisaa malillugu. Ullumikkut piginnaatitaanermut inatsisit atorunnaarsinneqarnikuusut, nalunaarsuutini takuneqarsinnaapput.

Malugineqarpoq, inatsit nr. 463, juunip 12-anni 2009-meersoq, Kalaallit Nunaata Namminersorlutik oqartussaniit sammisassarisanik tigusinermit tunngatillugu, sulisoqarnermit tunngasuni, sulisoqarnermit pissutsinik naleqqussarneqarput, tigusinerup sunniutaata kingunerisaanik.

1.3 Sammisassarisanik tigusinerup suleqatigiissutiginera

Namminersorlutik oqartussat inatsisissatut siunnersuutip oqaaseqaataani (Folketingstidende 2008-09, ilassut A, qupperneq 4091) takuneqarsinnaavoq, namminersorlutik oqartussat sammisassarisanik il.il. kalaallit tigusinerat, namminersorlutik oqartussat, naalagaaffiullu oqartussaarfii akunnerminni peqatigiinnikkut, suleriaatsitigut allaffissornikkullu tunngasuni ersarissaaneq siunertaralugu pitsanngorsaaneqassasoq.

Siunertaqarluartuusinnaavoq, ministereqarfimmiit – kalaallit naalakkersuisoqarfiata suleqatigineratigut – tigusinissamut piareersarnermit tunngatillugu ilaatigut piareersaatigineqarput:

- Sammisassarisat inatsisaanni atuuttuni nalunaarsuutit.

- Suliassat suunerinut nalunaarsuutit, takuneqarsinnaasumi, sammisassarisanik ingerlatsinerni tunngasunut suliat.
- Samisassarisanut tiguneqanngitsunut allanut, killeqarfinnik qulaajaaneq, takuneqarsinnaasumi, nunanut allanut-, sillimaniarnermut- illersornissaqarfimmullu politikkikkut pissutsit.
- Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu ilagittinneqarpoq, sammisassarisani suut, nunani tamalaani pisussaaffiunersut.
- Naalagaaffiup aningaasartuutaanik naatsorsuineq sammisassarisani (ilaatigullu aningaasartuutit).
- Sammisassarisanut attuumassuteqartunut, pigisanik nalilinnik nalunaarsuutit.
- Kalaallit Nunaanni qallunaanit oqartussaaffigineqartumi, sammisassarisanut tunngassuteqartumik kiffartuussisuni, sulisuni naalagaaffimmi atorfilinni nalunaarsuutit.
- Sammisassarisanut tunngasunut naatsorsueqqissaarnermut missingersuutitut paasissutissat tulluartut.

Aammattaaq sammisassarisanik tigusinerneq aalajangiussinerneq inatsimmut missinngiut Naalakkersuisuniit oqallisigineqarnissaa tulluartaussaaq, ilaatigut Kalaallit Nunaannut inatsisini atuuttuni, Naalakkersuisuni ilaasortanut pineqartunut periarfissaliissutit pingaaruteqartut pilersinneqarnerinut tunngatillugu.

Tigusinissamut pilersaarusiornermi assersuutitut malitseqarsinnaavoq:

- Ministeriusup pineqartup, Naalakkersuisunilu ilaasortaasup akunnerminni peqatigiillutik tusarliussinerneq siunnersuummut, ass.: tigusinerneq piareersaasiornernut naggasiussamut.
- Qallunaani kalaallinilu oqartussaqaarfiit naleqquttut akunnerinni, tigusinerup kingorna isumaqatigiissummut siunnersuut, takuneqarsinnaasumi, nunani tamalaani pissutsinut tunngasut.

1.4. Aningaasanut tunngasunut aaqqiisuussaaneq

Sammisassarisanik tigusinerneq, tigusinerneq piffissaq taanna, namminersorlutik oqartussaniit aamma piffimmi *aningaasaliineq* tiguneqassaaq, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaa §

6, imm. 1. Peqatigitillugu namminersorlutik oqartussaniit, sammisassarisamut attuumassuteqartut *pigisat nalillit piviusut* tiguneqassallutik, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaa § 6, imm. 2. Namminersorlutik oqartussanut *Naalagaaffiup tapiissutai ukiumoortut*, namminersorlutik oqartussat inatsisaanni § 5, imm. 1-mi atulersinneqarpoq. Tapiissutaasartooq ukiumut 3,4 mia. kr.-iuvoq (2009-akiusooq- aamma akissarsiap qaffasissusaa). Aningaasap annertussusaa pineqartoq, qallunaat aningaasaqarnermi inatsisaani § 7.31.01-miippoq. Aatsitassarsiornermi namminersorlutik oqartussat ukiumut 75 mio. kr. sinnerlugit isertitaqarpata, (2009-akiusooq- aamma aningaasarsiat qaffasissusaa), taava naalagaaffiup namminersorlutik oqartussanut tapiissutaa annertussusilikkamik millineqassaaq, isertitat taakkua affaasut amerlatigisunik, 75 mio. kr.-nit qaangerpagit.

Namminersorlutik oqartussat inatsisaannut, inatsisinut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq, naalagaaffik ataavartumik namminersorlutik oqartussat sammisassarisanik pineqartunik tigusinerat, Kalaallit Nunaanni pitsaassutsimik qulakkiineqarnissaa, Danmarkimisuulli immikkut nikingassutsit pitsaassusseqarnissaannut, kalaallini pissutsit pillugit peqquteqarsinnaasumik.

1.5. Oqaatsit

Kalaallisut oqaatsit, Kalaallit Nunaanni pisortatigoortuupput, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaa § 20. Qallunaatut oqaatsit suli pisortanut tunngasunut atorneqarallarsinnaapput, tak. namminersorlutik oqartussat, landsting-llu inatsisaanni, inatsisinut oqaaseqaatit, pisortaqarfiit ingerlatsiviini, suliat ingerlanneqarnerinut tunngasut.

1.6. Namminersorneq

Namminersorlutik oqartussat inatsisaa § 21, Kalaallit Nunaata namminersorsinnaatitaanerani aalajangersakkamik imaqarpoq. Aalajangersagaq kinguneqarpoq, namminersornermut aalajangiussineq kalaallit inuiniit aalajangiunneqarpat, naalagaaffimmi Naalakkersuisunilu, isumaqatigiinniarnert aallartinneqassapput, Kalaallit

Nunaanni namminersornermik nammassinniineq, aalajangersakkami malittarisassat malillugit. Kalaallit Nunaanni namminersorneq, Kalaallit Nunaa ataqqinassutsimik tigusinermik ilaatigut kinguneqarpoq.

2. Naalagaaffiup ministeriaqarfiata ilanngutitinneqarnera

Kalaallit nunaanni namminersornermut aaqqissuussaaneq, *naalagaaffiup ministeeriaqarfiata* ataani inissisimavoq. Qallunaat nunaannut atassuteqartut, ministeeriaqarfinniit ataasiakkaaniit, Kalaallit Nunaannut suliata tunngassuteqartut isumagineqartarput. Ilaatigut suliani apeqqutit, namminersorlutik oqartussaniit tiguneqarsimasunut tunngasut, takuneqarsinnaasumi, apeqqutit nalinginnaasut, nunanut tamalaanut tunngasut, piffimmi pisussaaffinnut tunngasut, ass.: avatangiisinut tunngasut, tak. pkt. 5.1.

2.1. Suliata Naalagaaffiup ministereqarfianiit ilaaffigineqartussaasut

- a) Kalaallit Nunaanut tunngasut suliata, Namminersorlutik Oqartussaniit apeqquserneqartut, imaluunniit aningaasaqarnikkut, tunngaviatigut, politikkikkulluunniit annertuumik pingaaruteqartut.
- b) Suliassarisat namminersorlutik oqartussaniit tiguneqartut.

Qulaani suliassat taaneqartut, namminersorlutik oqartussanut saqqummiunneqassapput, namminersorlutik oqartussanut saqqummiunneqannginnerani, Statsministeerialu ilanngutsinneqarluni.

2.2. Siunnersuineq

Naalagaaffiup ministeeriaqarfianiit, kalaallit nunaanni namminersorlutik oqartussat aaqqissuussaana pillugu, ministereqarfiit apeqqutigisaannut siunnersuineqassaaq, takuneqarsinnaasumi, oqartussaassutsip killigisaanut tunngasunut apeqqutit nalinginnaasut pillugit, namminersorlutik oqartussanut attaveqarneq il.il.

3. Inatsisit Kalaallit Nunaannut atuuttut

3.1. Kalaallit Nunaannut inatsisit atuuttut sumi nassaarinqarsinnaappat?

Naalagaaffiup ministeeriaqarfianiit, *Kalaallit inatsisaannut inatsisinut ujarliutit* ataavartumik saqqummersinneqartarput, elektronisk-kkut saqqummersinneqartunik. Inatsisinik ujarliutit, Kalaallit Nunaanni atuuttunik piginnaatitaanernut nalunaarsuutunik imaqarput, imaappoq, qallunaat inatsisaat aamma namminersorlutik oqartussat inatsisaat. Inatsisinik ujarliutit Naalagaaffimmi ministeriaqarfiup quppersagaani takuneqarsinnaapput (www.stm.dk) -mi saqqummersitat ataanni.

Qallunaat inatsisaat, Danmarkimi Kalaallillu nunaanni atuuttoq, Inatsisinut paasissutissiisarfiimmi piuvoq. Qallunaat inatsisaat, Kalaallit nunaanuinnaq atuuttoq, Inatsisinut paasissutissiisarfiimmiinngilaq, akerlianilli Lovtidende-mi takuneqarsinnaalluni, inatsit Lovtidende-mi ilisimatitsissutigineqassanngitsillugu. Qallunaat Kalaallit nunaannut inatsisaa, jannuaarip 1.-ni 2008-mi ilisimatitsissutigineqarsimasoq kingornalu elektroniskikkut www.lovtidende.dk.-mi takuneqarsinnaavoq. Kalaallit nunaanut qallunaat inatsisaat, jannuaarip 1.-ni 2008-mi ilisimatitsissutigineqarsimasoq, Lovtidende-mi naqinneqarnera takuneqarsinnaavoq.

Naalagaaffiup sinniisaata inatsisinik qallunaatuumiit kalaallisuumut, inatsisinik nutserinera, Kalaallit nunaa pilugu pisarpoq, Naalagaaffiup sinniisaata quppersagaani (ataavartumik iliorarneqartartunik. 2023-miit nutsikkat Naalakkersuisut inatsisit pillugit quppersagaani (www.nalunaarutit.gl)-mi tamanit takuneqarsinnaalerput.

Namminersorlutik oqartussat inatsisai www.nalunaarutit.gl-mi takuneqarsinnaapput.

3.2. inatsisinut missingiut, aqutsinermullu najoqqutassanut missingiutit

Imaappoq; inatsisissatut siunnersuutit, allaffissornermiluunniit nalunaarutit suliarineqarpata, killeqarfinnut, inatsisit, allaffissornermiluunniit nalunaarutit pillugit, naalagaaffimmi tamani, naalagaaffiulluunniit ilaannaani atuunneri ministeeriqarfimmiit eqqumaffigineqassaaq.

Inatsiseqarnermi ministeeriaqarfiup *inatsisit pillugit ilitsersuutaanut* missingiutit, inatsisit, aalajangersakkanullu periarfissaliissutit, qanoq suliarineqartariaqarnerinut siunnersuutitik imaqqarpooq, imaappoq; aalajangersakkat, kunnigip aalajangersagaatigut periarfissaliineqartarpooq (aalajangersagaq takuneqarsinnaavoq) Kalaallit Nunaanut inatsisitik allannguuteqartunik atuutilersitsineq, kalaallini pissutsinut iluaqutaasumik.

Inatsiseqarnermi ministeeriaqarfiup *aqutsisoqarfik pillugu nalunaarutinut ilitsersuutaa*, peqqussutit, aalajangersakkat, kaajallaasitat, ilitsersuutillu, qanoq suliarineqarnissaanut najoqqutassanik imaqqarpooq. Ilitsersuutip pkt. 9-ni, Kalaallit nunaanut Savalimmiunullu aqutsinermi najoqqutassanut tunngassuteqarpooq.

3.3 Inatsisinut periutsinut apeqqutit

Inatsisinut periutsinut tunngatillugu apeqqutit, isikkuinut tunngatillugu suliarineqarnerinut inatsisinut missingiutinut siunnersuut, aqutsinermullu najoqqutassiat, takuneqarsinnaasumi peqqussutinut missingiutit, Inatsiseqarnermi qullersami, Inatsisit pitsaassusaannut allaffimmut saaffiginnissutigineqarsinnaapput.

4. Kalaallit Nunaanut inatsisissamik eqqussinerup suliarinera

Siumungaaq suleqatigiinneri, namminersorlutik oqartussanullu *saqqummiussinerit* immikkoortinneqarput. *Siumungaaq suleqatigiinnerinut* attaveqatigiinneq atorneqartarpooq, ministereqarfimmi, kalaallinilu naalakkersuineri, suliap erseqqissuunissaa siunertaralugu, pisortatigoortumik *saqqummiussinissamut* piareersarneqarnerini, namminersorlutik oqartussat najoqqutassanut missingersuummut oqaaseqaammik

noqqaassuteqarfigineqartarpoq. Siumungaaq suleqatigiinneq pisinnaavoq, suliap isikkua aallaavigalugu, pisinnaallunilu inatsisip missingiutaanik, ministereqarfimmiit tusarniaanermut atatillugu.

Inatsisinut aqutsinermullu najoqqutassanut missingiutit siunnersuutaasut, Kalaallit nunaanni tusarniaanermut nassiunneqassapput, Kalaallit nunaanni piffimmi ministereqarfiusumiit tusarniaaffigisaniit isumaliuutigineqassaaq. Kalaallini aqutsinermi piffimmi naleqquttut/eqqortut tusarniaavigineqassapput. Oqartussaqaarfinniit tamaniit sorliit tusarniaavigineqassanersut, ministereqarfimmiit, kalaallini naalackersuisoqarfik erseqqissaavigineqassaaq.

Kalaallit naalackersuisuiniit, kalaallinik isumasioqatigiinneqassaaq, isumasioqatigiinnermilu akissutigisanik, siunniussassamik allatigut isumaqatigiissusiortoqanngippat, kalaallit naalackersuisuiniit namminneq tamatumunnga oqaaseqaatitik ilanngullugit, ministereqarfimmut ingerlatitseqqiisussaapput.

Ministereqarfimmiit inatsisip missingiutaata kalaallisut nutserneqarnissaa isumagineqassaaq, Kalaallit Nunaani inatsisip kalaallisut, qallunaatullu allaqqanissaa siunertaralugu, tak. pkt. 4.10 aamma 6.3.

pkt. 4-mut tunngavoq, inatsisip *suliarineqarnerata ingerlarnga* namminersorlutik oqartussanut saqqummiunneqarnissaanuinaq tunngavoq.

Inatsisissatut siunnersuummut missingiut, Kalaallit Nunaani atuuttussaq, Kalaallit nunaannut inatsisit atulersinneqarnerinnut peqqussummut missingiut Inatsisartuniit suliarineqassaaq, tak. pkt. 4.11, Naalackersuisuniillu siumungaaq suliarineqareersimassalluni. qullersaqaarfinnut allanut najoqqutassat peqqussutitut naleqqiullugit, nalinginnaasumik nalunaarutit, Naalackersuisuiniit suliarineqartussaapput.

Pkt. 4.1-4.4 -mi inatsisissatut siunnersuutitut missingiutit suliarineqartarput. Pkt. 4.5-mi peqqussutit suliarineqartarput. pkt. 4.6-mi nalunaarutitut missingiutit suliarineqartarput. Pkt. 4.7-mi nalunaarutit atulersinneqartut suliarineqartarput.

Ilitsersuummut tassunga, ilanngussami nalunaarsuutit tullerriaarneqarneri ilaatinneqarput, inatsisissatut siunnersuutitut, allaffissornikkullu namminersorlutik oqartussanut najoqqutassat, ministeeriaqarfimmiit inatsisissatut siunnersuutitut allaffissornermullu najoqqutassanut missingiutit, qaqugu saqqummiunneqassanersut, qaqugulu ministereqarfimmiit oqaaseqaateqartoqassanersoq. Nalunaarsuutit tullerriaarlugit skemamut allattorneri naalisakkatut isikkoqarnera malugineqarpoq, taamaattumillu paasisutissanik ilaneqartariaqarlutik, immikkoortukkaani takuneqarsinnaasumi.

4.1. Inatsisissatut siunnersuutitut missingiut, Danmarkimut atuuttusanut, Kalaallit Nunaannullu tamakkiisumik immikkoortutulluunniit toqqaannartumik atuuttussanut

Inatsisissatut siunnersuutitut naalakkersuisuniit missingiutit, Danmarkimi atuutsinneqartussat, Kalaallit nunaannullu toqqaannartumik tamakkiisumik, immikkoortukkaartunilluunniit atuutsinneqartussat, Folketinnngimut saqqummiunneqarnissaat sioqqullugu, namminersorlutik oqartussanut *saqqummiunneqassapput*, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 17, imm. 1. Pisut tamakkua pisinnaapput, naalagaaffimmi aqutsinermi pissutsini assigiimmik ingerlanissaq pisariaqartinneqaraangat. Assersuutitut innersuutigineqarsinnaavoq, kunnigikkormiunut inatsit, tak. inatsisaareersut allannguutaannik eqikkarlugit nalunaarut nr. 847, septembarip 4-ni 2009-meersumi.

Inatsisinut allannguuteqartunut missingiutit, arlalitsigut allannguuteqartut (*Inatsisissatut siunnersuutit*), aalajangersakkallu ataasiakkaat *toqqaannartumik* Kalaallit nunaani atuutsinneqartussat, saqqummiussinermut atatillugu, ministereqarfimmiit namminersorlutik oqartussanut immikkut maluginiaqquneqassapput.

Inatsisissatut siunnersuut Folketinngimut saqqummiunneqannginnerani, aallaaviusutut ministereqarfimmiit, namminersorlutik oqartussat oqaaseqaataat *utaqqeqqaarneqassaaq*. Pisunili immikkut ittuni, inatsisissatut siunnersuut, ass.: immikkut tuaviuussassat assingusut, Folketinngimut Inatsisartunullu aamma – inatsisissatut siunnersuutiniit allaanerusut pkt. 4.2-p ataani taaneqartut – Folketingimiit atulersinneqarnissai saqqummiunneqassapput, takuneqarsinnaasumi Kalaallit nunaannut, namminersorlutik oqartussat oqaaseqaateqannginnerini, tak. pkt. 4.12.

Ministeeriqarfimmiit namminersorlutik oqartussanut *periarfissiinermik* atulersitsisoqarsinnaavoq, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 17, imm. 3. naatsorsuutigineqarpoq, periarfissiissut, ima sivistutiginnaasooq, pissutsinut aalajangersimasunut tulluartaulluni. Periarfissiinermik atulersitsisoqarpat, suliap Inatsisartuniit suliarneqarnissaa eqqarsaatigineqassaaq, suliamullu tunngasut allagaatit uppersaait kalaallisut nutserneqassallutik, tak. imm. 4.10 aamma 4.11.

Isumasioqatigineqartussat kalaallit, takuneqarsinnaasumi kalaallini naalackersuisut, oqartussaqaarfinniit isumaqatiginiarfigisat, inatsisissatut siunnersuutit oqaaseqaatai nalunaarsuutini takuneqarsinnaasussaapput.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini, inatsisissatut siunnersuut namminersorlutik oqartussanut saqqummiunneqarsimanera takuneqarsinnaasussaavoq, assigisaanik namminersorlutik oqartussani, takuneqarsinnaasumi Inatsisartuniit siunnersuutip isummerfiginerata paasissutissiissutigineqartussaanera.

4.2. Inatsisissatut siunnersuutitut missingiutit, aalajangersakkanik imaqartut, Kalaallit Nunaanuinaq atuutsinneqartussat, imaluunniit immikkut Kalaallit Nunaannut pingaaruteqartut

Kalaallit nunaanuinaq atuuttunut, Naalackersuisuniit inatsisissatut siunnersuutitut missingiutit, aalajangersakkanik imaqarpoq, (Kalaallit nunaanut inatsisit immikkut isigineqartut) imaluunniit Kalaallit nunaanut *immikkut pingaarutillit*, inatsisissatut

siunnersuut Folketinngimut saqqummiunneqannginnerani, namminersorlutik oqartussanut *saqqummiunneqassapput*, tak. namminersorlutik oqartussanut inatsit § 17, imm. 2. assersuutitut innersuussutigineqarsinnaavoq, Kalaallit nunaanni pinerlunnermut inatsit, tak. nalunaarut nr. 1045, septembarip 7-ni 2017-meersoq, kingusinnerusukkut allannguuteqartoq.

Aallaaviusutut ministereqarfimmiit, Folketinngimut saqqummiutinnginnerani, namminersorlutik oqartussaniit oqaaseqaat *utaqqineqassaaq*. Immikkulli pisuni, inatsisissatut siunnersuut, ass.: suliani tuaviuussani, namminersorlutik oqartussaniit oqaaseqaateqartoqannginnerani, Folketinngimut Inatsisartunullu tassunga assingusut saqqummiunneqassapput, tak. pkt. 4.12. akerlianilli inatsisissatut siunnersuutitut pkt. 4.1-mi pineqartunut, namminersorlutik oqartussaniit oqaaseqaat *utaqqineqarallassaaq*, inatsisissatut siunnersuut Folketinngimiit oqaaseqaatigineqannginneranni, immikkut ittumik pisoqanngikkaluarpalluunniit.

Ministereqarfimmiit namminersorlutik oqartussaniit oqaaseqaat *piffissaliissummik* atulersitsisoqassaaq, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 17, imm. 3. naatsorsuutigineqassaaq, piffissaliissutip ima sivisutigisinnanissaa, pissutsinut pisunut naleqquttuulluni. Piffissaliissut atulersinneqareerpat, suliaq Inatsisartuni suliarineqarnissaa eqqarsaatigineqassaaq, suliamullu allattugaatit uppernarsaatit kalaallisuunngorlugit nutserneqassapput, tak. pkt. 4.10 aamma 4.11.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatinut, nalunaarummi oqartussaqaarfimmiit isumasioqatigineqartut takuneqarsinnaasussaavoq, tassaasut kalaallit naalakkersuisui, takuneqarsinnaasumi kalaallit isumasioqatigineqartut.

Aammattaq inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit takuneqarsinnaasussaapput, siunnersuummut missingiut, namminersorlutik oqartussanut saqqummiunneqarsimanera, assigisaanik namminersorlutik oqartussat, takuneqarsinnaasumi Inatsisartuniit siunnersuutip isummerfigineqarnera paasissutissiissutigineqassaaq.

4.3. Inatsisissatut siunnersuutitut missingiutit, Kalaallit Nunaanni atuutsinneqanngitsut, peqqussutitulli atuutilersinneqarsinnaasut

Inatsisissatut siunnersuummut missingiut, Kalaallit nunaanni atuutinngitsoq aalajangersakkatigulli atulersinneqarsinnaasooq, inatsisissatut siunnersuutigineqartoq, Folketinngimut saqqummiunneqannginnerani, namminersorlutik oqartussanut *saqqummiunneqassaaq*, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 17, imm. 2.

Inatsisilli toqqaannartumik Kalaallit nunaanni sunniuteqarsinnaanngimmata, inattsiterinermi/allaffissornikkut pissapput, aalajangersakkakut Kalaallit nunaanni atuussinnaanngornissai, inatsisitigut namminersorlutik oqartussat ilisimatinneqassapput, ilaatigut aalajangersakkamut pisinnaatitsinermut oqaaseqaatit periarfissatut siunertaritinneqarlutik. Saqqummiinerit tamakkua tunngaviusumik aallaavittut atorfilittaniit suliarineqassapput. Taamaattumik namminersorlutik oqartussaniit oqaaseqarfigineqanngitsumik, inatsisissatut siunnersuutit Folketinngimiit atulersinneqassapput.

Naalakkersuisut qullersaqarfianiit paasititsissutigineqassaaq, qaqugu inatsisissatut siunnersuut Folketinngimut saqqummiunneqassanersoq. Naalakkersuisut qullersaqarfianiit oqaaseqaatit allat takkuttut, inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqannginnerani, Folketinngimut ingerlateqqinneqassapput.

Isumaqatigiinniaqatigisat kalaallit, takuneqarsinnaasumi, kalaallit naalakkersuisui, inatsisissatut siunnersuutigineqartumut oqaaseqaatit, oqartussa qarfiit isumasioqatigineqartut nalunaarsuutiniissapput.

Kalaallit nunaanni inatsisit aalajangersakkakut atulersinneqarsinnaasut, Lovtidende-mi ilisimatitsissutigineqartut, ministereqarfimmiit tuaviortumik kalaallit naalakkersuisuinut erseqqissaassutigineqassapput, - qaqugu – Kalaallit nunaanni inatsit atulersinneqassanersoq.

Tamanna kissaatigineqarpat, ministereqarfimmiit aalajangersakkamut missingiut suliarineqassaaq, namminersorlutik oqartussanullu saqqummiunneqarluni, tak. pkt. 4.5.

4.4. Kalaallit Nunaanni atuutsinneqanngitsunut, inatsisissatut siunnersuutitut missingiutit

Inatsisissatut siunnersuutitut naalakkersuisut missingiutaat, Kalaallit nunaanni tamakkiisumik, immikkoortukkatulluunniit atuutsinneqanngitsut, namminersorlutik oqartussanut saqqummiunneqassanngillat.

4.5. Kalaallit Nunaannut inatsisinik atulersitsinermut, peqqussutitut missingiut

Kalaallit nunaanni inatsisit atulersinneqarsinnaanngornerinnut, peqqussutitut missingiutit, namminersorlutik oqartussanut, peqqussutip atulersinneqannginnerani namminersorlutik oqartussanut *saqqummiunneqaqqaassaaq*, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 18, imm. 2.

Ministereqarfimmiit, peqqussutip atuutilinnginnerani, namminersorlutik oqartussat oqaaseqaataat *utaqqimaarneqaqqaassaaq*.

Ministereqarfimmiit, namminersorlutik oqartussaniit oqaaseqaateqarnissamut *piffissaliisoqassaaq*. Naatsorsuutigineqarpoq, piffissaliussaasoq ima sivistigisinnaassasoq, pissutsinut pineqartunut tulluarsagaasumik. Piffissaliinermut atuutilersitsinermi eqqarsaatigineqassaaq, Naalakkersuisuniit suliap suliarineqarnissaa, tamatumunngalu allagaatit uppersaatitai kalaallisuunngorlugit nutserneqassapput, tak. pkt. 4.10 aamma 4.11.

4.6. Kalaallit Nunaannut atuutsinneqartussanut nalunaarutitut missingiutit

Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu atuuttunut nalunaarutitut missingiutit, Kalaallit Nunaannut nalunaarutitut immikkoorutilinnut missingiutit, Kalaallit nunaannut

pingaarutilinnut, nalunaarutit atuutsilerneqannginnerini, Naalakkersuisunut *saqqummiunneqassapput*, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 18 imm. 2. Nalunaarutit Inatsisartuni suliarineqassanngillat.

Aallaavittut ministereqarfimmiit nalunaarutit Danmarkimi, Kalaallit nunaannilu atuutilersinneqannginnerini, Naalakkersuisuniit oqaaseqaataasoq utaqqimaarneqaqqaassaaq.

Malugineqarpoq, suleriaatsitigut pisariaqartinneqarajuttartooq – Danmarkimut, Kalaallit nunaanullu nalunaarutit atuutilersinneqarnissaraluanut taarsiullugu – nalunaarutit Danmarkimut killigititami killilersorneqartarneri, Kalaallit nunaani aamma immikkut ittumik atuutilersinneqartarneri. Tamanna peqquteqarsinnaavoq, avaqqunneqarsinnaanngitsumik, Naalakkersuisut akuliunneqarnerini, piffissaq peqqutaalluni, Kalaallit nunaanni, Danmarkimilu inatsisit assigiinngitsuuneri, malittarisassatigulluunniit imarisai Kalaallit nunaanni, Danmarkimut naleqqiullugit allaanerusinnaaneri. Pisuni taamaattuni, taarsiullugu Kalaallit nunaanut nalunaarutini immikkut ittumik atulersitsisoqarsinnaavoq, tamannalu sioqqullugu, Naalakkersuisunut saqqummiunneqaqqaassaaq.

Kalaallit nunaanut nalunaarutit immikkut ittut, Kalaallit nunaanullu pingaaruteqartut, ministereqarfimmiit, nalunaarut atuutilersinnginnerani, Naalakkersuisut oqaaseqaataat utaqqimaarneqaqqaassaaq.

Ministereqarfimmiit Naalakkersuisuniit oqaaseqaateqarnermut *piffissaliussamik* atulersitsisoqarsinnaavoq, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 18, imm. 3. naatsorsuutigineqassaaq, piffissaliussa q ima siviutigisinnaasoq, immikkut pisut aallaavigalugit pisinnaanera.

4.7. Nalunaarutit atulersinneqareersimasut, Danmarkimi atuutsinneqartut, Kalaallit Nunaanullu atuutsinneqartussat

Aalajangersakkatigut Kalaallit nunaanut inatsisit atuutsinneqalernerini, Danmarkimi inatsit malillugu atuutilerreqareersimasunut, Kalaallit nunaanullu atuutilersinneqartuni, nalunaarutitut tunngasut, ministereqarfimmiit tamatigut aalajangiivigineqartariaqarput. Taamaaliorneq nalinginnaasumik pisariaqarpoq, peqqussutini aalajangersakkami erseqqissarneqarnerisigut. Aamma atuuppoq, nalunaarutit Kalaallit nunaanni atuutsinneqanngippata. Inatsiseqarnermi qullersani *aqutsisoqarnermi najoqqutassani ilitsersuutit, pkt. 9.1.6.*-mut innersuussutigineqarput.

Sulisaatsimili Kalaallit nunaannut nalunaarutit immikkut atulersitsineq pisariaqartinneqartuassaaq, tak. pkt. 4.6.

Nalunaarutitut Danmarkimi atulersinneqareersunut, Kalaallit nunaanullu atulersinneqartussat, Naalakkersuisunut *saqqummiunneqassapput*, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 18, imm. 2. Inatsisartuniit nalunaarutit suliarineqartussaangillat.

Naalakkersuisuniit oqaaseqaatigineqartoq, nalunaarutit peqqussutikkut atuutsinneqalinnginnerini ministereqarfimmiit *utaqqimaarneqassaaq*.

Naalakkersuisut oqaaseqaateqarnissaannut, ministereqarfimmiit *piffissaliussamik* aalajangiussineqassaaq, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 18, imm. 3. naatsorsuutigineqarpoq, piffissaliussap ima sivistutiginnaanera, pisunut aalajangersimasunut tulluarsagaassaaq.

4.8. Attaveqatigiinnermut aqqufit

Ministereqarfimmiit Naalakkersuisuni qullersat inatsisit pillugit attaveqatigiinneq, kalaallit naalakkersuisuini toqqaannartumik pisinnaasarpoq. peqatigitillugu Kalaallit nunaanni naalagaaffiup sinniisaa, ilisimatinneqassaaq, tak. pkt. 6.2. taamaaliornikkut Naalagaaffiup

sinniisaa, sulianik pineqartunik, qallunaat oqartussaqaarfianiit, Kalaallit nunaanut tunngassuteqartunik ministereqarfimmut ikiuisinnaavoq.

Ministereqarfimmiit aamma suliat naalagaaffiup sinniisaa aqqutigalugu nassiunneqarsinnaapput. Taamatut pisoqarnerani ministereqarfimmiit paasissutissiineqassaaq, Naalagaaffiup sinniisaa, namminersorlutik oqartussanut suliamik saqqummiussinissaanik noqqaavigineqarsimanera, taamaattumillu suliaq pillugu, suliamik tigusinermini paasissutissiinerinnaq pineqarnani.

4.9. Saqqummiussinerni, paasissutissat suut nassiunneqassappat?

Inatsisissatut siunnersuutit inatsisinnngoraangata missingiutit (takuneqarsinnaasumi inatsisissatut siunnersuutinut), Kalaallit nunaannilu toqqaannartumik atuuttussani, namminersorlutik oqartussat saqqummiivigineqassapput, ilanngulugulu eqikkarlugu imarisaa nassiunneqarluni, takuneqarsinnaasumi, inatsimmi pingaarnertut siunertamut sutigut, kiisalu qanoq Kalaallit nunaanni inatsit, Danmarkimi inatsimmiit immikkooruteqarnersoq. Naalisarnera kalaallisut nutserneqassaaq, tak. pkt. 4.10. ilanngullugu isumasioqatigiinnermi oqaaseqaataasooq, inatsisissatut siunnersuutaasup Folketinngimi suliarineqarneranut atugassaaq nassiunneqassaaq.

Peqqussutinut missingiutini, Kalaallit nunaannut inatsisinik atulersitanut, ilanngullugu eqikkarlugu imarisaa nassiunneqassaaq, takuneqarsinnaasumi, peqqussut sutigut, inatsisit aalajangersagaanni immikkooruteqarnersoq. Assigisaanik inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit ilanngullugit nassiunneqassapput. Aallaaviusutut peqqussutinut isumasioqatigiinnermut oqaaseqaatit suliarineqassanngillat, pisunili immikkut ittuni, ministerip kalaallillu naalackersuisuisa akunnerinni, isumasioqatigiinnermi oqaaseqaatit suliarineqarnissaannik isumaqatigiittoqarsinnaavoq.

Kiisalu ministereqarfimmiit qulaajaanerup suliarineqarneranut ikiuineqassaaq, ataatsimiinnerni assigisaannilu peqataanikkut, namminersorlutik oqartussaniit tamanna kissaatigineqarpat.

Inatsisissatut siunnersuutininut missingiutini, Kalaallit nunaanni atuutsinneqartussaannngitsuni, kisiannili *peqqussummut periarfissaliissut*, tak. 4.3, aallaavigisatut ministereqarfimmiit eqikkakkamik suliaqartoqassanngilaq.

4.10. Inatsisit nutserneqarneri

Qallunaat inatsisaasa missingiutaat, Kalaallit nunaanni atuutsinneqartussaannngitsut, kalaallisut nutserneqassapput, missingiutit Kalaallit nunaanni *isumasioqatigiinnerni* nassiunneqarsinnaaneri, kalaallisut qallunaatullu allaqqanissai siunertaritinneqarluni.

Qallunaat inatsisaannut missingiutit, Kalaallit nunaanni atuutsinneqartussat, aamma kalaallisut qallunaatullu allaqqassapput, Naalakkersuisuniit suliap suliarineqarnissaa pillugu, namminersorlutik oqartussanut *saqqummiunneqarnissaa* pillugu, tak. pkt. 4.

Ministereqarfimmiit inatsisinut missingiutit kalaallisuumut nutserneqarnerinut il.il. pkt. 6.3 inersuussutigineqarpoq.

4.11. Inatsisartuni suliarineqarneri

Inatsisissatut siunnersuutininut missingiutit, toqqaannartumik Kalaallit nunaanni atuutsinneqartussani, peqqussutinullu missingiutit, Kalaallit nunaanni inatsisit atuutsilerneqarnissaat, Inatsisartuniit suliarineqartussaapput, namminersorlutik oqartussaniit suliap suliarineqarneranut atassuteqartumik, tak. 13, imm. 2, Inatsisartut inatsisaat, Inatsisartut aamma Naalakkersuisut. Inatsisartut katersuunnerannut piffissat, pkt. 8.1.-mi pineqarpoq.

Najoqqutassani taaneqartuni pisariaqartumik allannguisoqassatillugu, Inatsisartunut saqqummiutereernerini, ministereqarfik tuaviuussamik paasissutissinneqassaaq,

najoqqutassallu allannguutaanik kalaalit naalakkersuisui nassinneqarlutik. Peqatigitillugu ministereqarfimmiit apeqqut pillugu oqaluuserineqassaaq, Inatsisartut kalaallinik naalakkersuisullit pillugit paasissutissiissutaasumut, najoqqutassat allannguutaat tiguneqareerpat, Inatsisartuniit naammassillugu suliarineqarsinnaanera siunertaralugu. Inatsisartuniit suliaq naammassineqareersoq, Inatsisartuniit najoqqutassat allannguuteqartut tiguneqarsimappata, aammalu imarisaatigut allannguuteqartoqarpat, suliaq aallaqqaataaniit Inatsisartuniit suliareqqinneqartariaqassaaq.

Inatsisartut upernaakkut katersuunnerinni, inatsisini najoqqutassat Inatsisartuniit suliarineqassatillugit, aallaavigineqassaaq jannuaarip aallartinnerani kalaallit naalakkersuisuinut nassiunneqassapput. Inatsisartut upernaakkut katersuunnerinni, inatsisinut najoqqutassat inatsisartuniit suliarineqartussaappata, kalaallit naalakkersuisuinut aallaavittut juunip aallartisimanerani nassiunneqassapput. Katersuunnerni tamani piffissaliussat allannguuteqarsinnaapput, Inatsisartunut ingerlatsinermi aqqissuussaannermiit tamakkua aalajangersorneqartarneri pissutaallutik, tak. pkt. 8.1.

4.12. Folketinngimi Inatsisartunilu assigiimmik suliarinnineq

Inatsisissatut siunnersuutit missingiutaanni, ministereqarfimmiit Folketinngimut saqqummiutinnginnerani, namminersorlutik oqartussat oqaaseqaataannik utaqqineq, tak. pkt. 4.1 aamma 4.2, namminersorlutik oqartussaniillu, namminneq malittarisassartik malillugu, siunnersuut Inatsisartuniit suliarineqarnissaa, tak. pkt. 4.11, suleriesikkut siunnersuut pisuni immikkut ittuni, ass.: immikkut tuaviuussani, ministereqarfiup kalaallillu naalakkersuisuiniit isumaqatigiissutigereernerini, assigiimmik Inatsisartuni Folketinngimilu suliarineqarsinnaavoq.

Ministereqarfimmiit pisuni taamaattuni, inatsisissatut siunnersuutip piareersarneqarnerata suliarineqarnissaanik qinnutigineqarsinnaavoq, namminersorlutik oqartussaniit naggataarutaasumik oqaaseqaateqartoqarnissaanik, Folketinngimi ataatsimiisitaliamut pineqartumut tulluartut isumaliusersuummik tunniussinnginnerinni, inatsisissatut

siunnersuutip aappassaaneerlugu suliarineqarnissaa sioqqullugu. Taamaattumik ministereqarfimmiit kalaallit naalackersuisui oqaloqatigineqassapput, qaqugu naggataarutaasumik oqaaseqaateqartoqassanera pillugu. Malugineqarpoq, inatsisissatut siunnersuutip Inatsisartuniit suliarineqarneranut piffissaliussaq naatsorsorneqartariaqartoq, siunertaralugu, namminersorlutik oqartussat namminneq malittarisassatik malillugit, piffissaliussamik eqquisussaammata, piffissaliussanut malittarisassat (www.ina.gl)-mi takuneqarsinnaapput.

Ministereqarfimmiit sapinngisamik siusinnerpaaq atorlugu, Folketinngimi ataatsimiisitaliamut naleqquttumut paasissutissiineqassaaq, assigiimmik suliarineqarneranut pisariaqartitsineq pillugu. Aammattaaq saqqummiinnermit oqalugiaat allaganngorlugu takuneqarsinnaasussaavoq, inatsisissatut siunnersuutit Inatsisartuni assigiimmik suliarineqarnerinut tunngasut.

Malugineqarpoq, inatsisissatut siunnersuutit, Danmarkimi atuutsinneqartussaasut, Kalaallit nunaanullu toqqaannartumik tamakkiisumik immikkuutitaartumilluunniit atutsinneqarneri, tak. pkt. 4.1. pisuni immikkut isigisarialinni, ass. pisunit tuaviuussaasuni, atuutilerneqarnissaa Folketinngimiit aalajangiunneqarsinnaavoq, takuneqarsinnaasumi, Kalaallit nunaanni atuutilersinneqarnissaa, namminersorlutik oqartussaniit oqaaseqaateqartoqannginnerani. Tamatuma killormooraa inatsisissatut siunnersuutinut, aalajangersakkanik imaqartinneqartuni, Kalaallit nunaanuinnaq atuuttuni, imaluunniit Kalaallit nunaanut immikkut pingaarutilinni, tak. pkt. 4.2. Folketinngimiit inatsisissatut siunnersuutip aalajangiivigineqannginnerani, namminersorlutik oqartussaniit oqaaseqaatip utaqqimaarneqarnera, immikkulluunniit pisoqaralarpat.

Folketinngimi Kalaallit nunaata ataatsimiisitaliaanut, Statsministerimiit allakkat, jannuaarip 5-ani 2016-meersut innersuussutigineqarput (GRU alm.del – bilag 27 (folketingsåret 2015-16)).

4.13. Saqqummiussereernermi suleriuseq

Namminersorlutik oqartussaniit inatsisinut najoqqutassat, Kalaallit Nunaanni atuutsinneqartussat, ministeriaqarfimmi sapinngisamik tuaviortumik suliarineqarneri naammassineqassapput, Folketinngimi suliarineqarnissai, inatsisinut najoqqutassat atulersinneqarnissaanulluunniit tunngatillugu, ataani takuneqarsinnaasumi, nalunaaruteqarnermik aallartitsinneq.

4.14. Nalunaarut

Qallunaat inatsisaat, Kalaallit nunaannut atuuttussaq, Lovtidende-mi nalunaarutigineqassaaq.

Qallunaat oqartussaasuiniit kaajalaasitaq, oqartussaaffinnut nassiunneqassaaq, kaajallaasitamut ilaatinneqartumut.

5. Nunanut allanut tunngasut

Naalackersuisuniit nunanut allanut politikkikkut niiveqateqarnermut periarfissaat, namminersorlutik oqartussat inatsisaata kapitaliata 4-nni aalajangersagaavoq, naalackersuisullu isumaqatigiissutaanni, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 11, imm. 1.

Nunani alani politikkikkut, Naalackersuisut, Naalackersuisullu suleqatigiinnerat, namminersorlutik oqartussat aaqqissuussaanerata sinaakkutaanni, tunngaviusumillu inatsimmiippoq. Suleqatigiinneq illuttut sinaakkutalimmik atassuteqaqatigiipput, nunanilu tamalaani arlalinni oqalliffimmik naapittarfeqarlutik, tassani Kunngeqarfimmiit soqutigisanut ataqatigiissaarinerit qanittut pisarput, ass. Issittumi siunnersuisoqatigiit.

5.1. Nunani allani politikkikkut oqartussaassuseqarneq

Naalagaaffinni oqartussaniit, naalagaaffik tamakkerlugu, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit oqartussassuseqarfigineqarneri oqartussaassuseqarnermikkut isumaqatigiissuteqarfiginikuuat, nunanilu allani naalagaaffiit politikkiannik ingerlatsineq *akisussaaffigalugu, tak. tunngaviusumik inatsit § 19.*

Nunani allani politikkimut tunngasuni suleqatigiinneq nukittorsarniarlugu, nunani allani naalakkersuisut Naalakkersuisullu maajip 1.-ni 2003-mi atsioqatigiipput, peqatigiillutik uppersarsarlugu, Kalaallit nunaat, nunani allani- sillimaniarnermullu politikki peqataatinneqalernermit (*Itilleq-tusarliussineq*). Tusarliussineq www.stm.dk-mi takuneqarsinnaavoq. Tusarliussineq naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigiissusiaavoq, pisinnaatitsissummut aqqissuusaanerup ataani inissisimajunnaartumik, tak. pkt. 5.2, naalakkersuisuniilli isumaqatigiissusiaalluni.

Tusarliussinerup politikikkut tunngaviit siammasinnerusut arlallit imarai, nunani allani- sillimaniarnermullu politikikkut ingerlatsinermi apeqqutinut nunaanut immikkut pingaaruteqartunut Naalakkersuisut peqataaffiginerulerfissaannik. Tusarliussineq aamma Naalakkersuisuniit nunat tamalaat isumaqatigiinniarnernut peqataavigisinnaanerinnik imaqarpoq, kiisalu naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffinnut, naalakkersuisunik atsioqatigiinnernik periarfissaqalertitsilluni. Tusarliussinerup tunngavii namminersorlutik oqartussat inatsisaanut naleqqussagaapput, sulilu atuutissalluni.

Nunani allani naalagaaffiit- sillimaniarnermut- illersornissaqarnermullu politikki naalakkersuisuniit pilersitaapput, Savalimmiut landsstyriat, Kalaalli nunaatalu Naalakkersuisui, oktobarimi 2021-mi Nunani allani-, Sillimaniarnermi- Illersornissaqarnermi politikkianni, Attaveqarnermut ataatsimiisitaliaq politikikkut qaffasissusilimmik, piffinni nunat akunnerinni, ulluinnarni suleqatigiinnermut tapertaapput.

Namminersorlutik oqartussat pisussaaffiligaapput, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffinnut isumaqatigiissutinik, nunallu tamalaat malittarisassaannut, Kalaallit nunaanut atuuttusanut, sukkulluunniit naalagaaffimmut pituttuisuusumik, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 16, imm. 1.

Sammissassarisanut tiguneqartunut pisussaaffinnut, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffinnut, namminersorlutik oqartussaniit piviusunngortinneqartussanut apeqqutininut tunngatillugu, ministeeriarfiup ataani inissisimavoq, Danmarkimi sammissassarisani pineqartuni akisussaaffigineqartuni, tak. pkt. 1.2 aamma 2. imaappoq, ass.: ministeeriaqarfimmi akisussaasuusumi FN-p meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiinniartartuini, aamma Kalaallit nunaannut attuumassuteqartut suliassat isumagineqartarput.

Suliniutigisat, namminersorlutik oqartussaniit inernilivigineqarnissaanik eqqarsaataasut, naalagaaffimmiillu nunanut allanut atatillugu, aallarnerneqarnissaanillu annertuumik pingaaruteqartut, takuneqarsinnaasumi, naalagaaffimmiit nunat tamalaat suleqatiginissaannut peqataaffigineqarneri, aalajangiunneqannginnerani naalagaaffik *isumaqatiginiarneqassaaq*, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 16, imm. 2.

5.2. Pisinnaatitsissummut aaqqissuussaaneq

Namminersorlutik oqartussat inatsisaanni § 12-mi pisinnaatitsissummut aaqqissuussaaneermik imaqarpoq, nassataraalu Naalakkersuisuniit naalagaaffiit allat, nunanilu tamalaani suliniaqatigiiffiit, naalagaaffik sinnerlugu isumaqatigiinniaqatigiissinnaaneq, *naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffinnut isumaqatigiissusiornermut isumaqatigiissutinut*, piumasaqaatit assigiinngitsut naammassineqareersimappata. Isumaqatigiissusiaq Kalaallit nunaannuinaq sammissassarisanut tunngasunut tamakkiisumik sammitinneqassaaq. Aaqqissuussaaneermi naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffii, tassani ilaatinneqanngilaq, illersornissaqarfik-sillimaniarnermi politikki, kiisalu naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiitut isumaqatigiissusiat Danmarkimi atuuttussaasut, nunani tamalaani suliniaqatigiiffinniluunniit isumaqatigiinniutigineqarnerisigut, Danmarkimi Kunneqarfimmi ilaasortaaffigineqartumi. Assigisaanik tunngaviit tamanit atorneqarsinnaapput, nunanut tamalaanut attaviit isumaqatigiinniarnerrillu pineqarpata, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiitut pituttorsimasumik pisussaaffiliineq siunniunneqarpat. Pisinnaatitsissummut aaqqissuussaaneq aamma makkunani atorneqarsinnaavoq: namminersorlutik oqartussaniit

tigummineqartuni; aalisarneq, niiverneq, akileraartarnermut tunngasut, kultureqarneq ilisimatuutut misissuineq. Naalakkersuisuniit aamma nunani allani marloriaammik akileraarnermut isumaqatigiissusiat isumaqatigiinniartigineqarnikuupput.

Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffinut isumaqatigiissusiat, Naalakkersuisuniit isumaqatigiinniutigineqarneri, naalagaaffiillu allat, nunalluunniit tamalaat suliniaqatigiiffiiniq, naalagaaffik sinnerlugu isumaqatigiissutigineqarneri, Isumaqatigiissusiap sammisassasarianut tigusanut tunngasuunera takuneqarsinnaasariaqarpoq.

Kalaallit nunaata Naalakkersuisui, Savalimmiullu landsstyria, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiiniq isumaqatigiissutit, Kalaallit Nunaannut, Savalimmiunullu attuumassutilinnut isumaqatigiinniutigineqarnissaannik aalajangiisinnaapput, piunasaqaatit tamaasa naammassineqareersimappata (Danmarkimi Kunngaqarfik Savalimmiunut Kalaallit nunaanullu – DFG-aaqqissuussaaneq-mik taaguutilik). Kalaallit nunaanniit Savalimmiuniillu isumaqatigiinniarnermut periarfissaq kissaatigineqanngippat, isumaqatigiinniarnert naalagaaffiup nunanut allanut kiffartuussinerata peqataaneratigut pisinnaasussaavoq.

Pisinnaatitsissummut aaqqissuussaaneq, Kalaallit nunnaaniit *nunani tamalaani kattuffinnut ilaasortaanermik qinnuteqarsinnaanermut* periarfissiivoq, ilaasortanngorsinnaanermut ammaassisumik, nammineq ateq atorlugu, nunat allat kattuffiillu avataatigut (kattusseqatigiinnikkut ilaasortaneq), Kalaallit nunaata tunngaviusumik inatsisitigut killiffimmi kattutsinneqarsinnaasumik. Naalakkersuisut Naalakkersuisuniit noqqaassutigineqarneratigut, qinnuteqaatit taamaattut tunniunneqartarput tapersorsorneqarlutilluunniit. Namminersorlutik oqartussaniit naatsorsuutigineqarpoq, naalakkersuisut Naalakkersuisullu suleqatigiinnerinni, inuiaat akunnerannut tunngassutillit, inatsisitigut aalajangikkat, Danmarkimi Kunngaqarfimmiit ataatsimut soqutigisani, Kalaallit nunaanut tunngasunut, siunertaqartumik, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 11, imm. 2. Taamaaattumik Kalaallit naalakkersuisuniit ministereqarfik pisinnaatitsinermut aaqqissuussaannikkut isumaqatigiinniartoqarniarnernik paasititsissutigineqassaaq, isumaqatigiinniarnert aallartinneqannginnerini, aammalu isumaqatigiinniarnert

ingerlanneqarnissaannik, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffinnut isumaqatigiissuteqannginnermi, imaluunniit taamaatitsiniarnermi, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaa § 12, imm. 5

Naalakkersuisut Naalakkersuisullu akunnerinni, pisinnaatitsinermut aaqqissuussaneq pillugu *suleqatigiinnermut najoqqutassat*, Nunanut allanut ministereqarfimmiit atulersinneqarnikuuvoq, takuneqarsinnaasumi, Nunanut allanut ministereqarfik ingerlatseriaatsimut ataatsimut tusarniaanermi, naalakkersuisuniit isumaqatigiissuteqarniarnermut il.il. kissaatigisanut. Najoqqutassat Nunanut allanut ministeeriap quppersagaani (www.stm.dk)-mi, kalallini namminersorlutik oqartussat aaqqissuussaanerata ataani takuneqarsinnaapput.

Naalakkersuisut aamma Folketinngip, *Nunap naalakkersuinikkut iluarsaanneranut akisussaaneq aamma pisinnatitaanerit*, nunat allat politikkianni inatsisini tunngaviusuni § 19-mi, pisinnaatitsinermut aaqqissuussaaneq, namminersorlutik oqartussat inatsisaani aalajangersakkani, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaa § 11, imm. 3 killilersorneqanngilaq.

Namminersorlutik oqartussat inatsisaat, Naalakkersuisunut sinniisit *Kunngeqarfiup nunanut allanut naalagaaffiit sinniisaanik* atorfinitsinneqarsinnaanermik periarfissiivoq, kalaallinit soqutigineqartuni, sammisassarisat isumagineqarnerinut, namminersorlutik oqartussaniit tamakkiisumik tiguneqartunik, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaa § 15.

5.3. Kalaallit nunaanut tunngatillugu, naalagaaffiit innuttanut pisussaaffinik isumaqatigiissusiat il.il. suliarineqarneri

Ilitsersuummi tassani, ilanngussaq ilanngunneqarpoq, skemakkut nalunaarsuutit, naalagaaffiit innuttanut pisussaaffiinut isumaqatigiinniarnermut *nalunaaruteqarneq* apeqqullu pillugu *saqqummiineqarnermut*, isumaqatigiissutiginera, ministereqarfimmiit namminersorlutik oqartussanut, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigissusianik

taamaatitsineq qaqugu pissanersoq. Malugineqarpoq, skemami naalisakkatut isikkoqartoq, taamaattumillu paasissutissanik ilanngussineqassaaq, immikkoortuni tulliuttuni takuneqarsinnaasuni.

5.4. Isumaqatigiinniarnert sioqqullugit nalunaarusiorneq

Namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 13 *namminersorlutik oqartussat ilanngutsinneqarnerannut* tunngassuteqarpoq, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffii pillugit isumaqatigiissutitut atatillugu, tamannalu pillugu, Itilleq-tusarliussamut tunngaviit ilusilersorneqarnerisigut, tamakkiisumik eqqarsaatigineqartumik. *naalagaaffimmiit isumaqatigiinniarfiusumik.*

Ministereqarfimmiit Naalakkersuisut siumungaaq nalunaarfigineqassapput, Kalaallit nunaanut immikkut pingaaruteqartut, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigiissusiat, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaa § 13, imm. 1.

Taamaalilluni isumaqatigiinniarnerni kissaatigisat ilanngunneqarnissaannut, isummaminnik takutitsinikkut Naalakkersuisuniit periarfissaalissaaq. Naalakkersuisut piareersaataannut tunngatillugu, ministereqarfik sapinngisamik tuaviortumik nalunaarfigineqassaaq. Apeqqutitut, Kalaallit nunaanut immikkut pingaaruteqartunut, qaqugu isumaqatigiissusiat saqqummiunneqarnissaannut, ministereqarfimmiit kalaallillu naalakkersuisuniit oqaluuserineqarneri aalajangiivigineqarnissaat tak. pkt. 5.12.

5.5. Namminersorlutik oqartussanut saqqummiussineq

Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffii, Kalaallit nunaanut immikkut pingaaruteqartut, isumaqatigiinniassutiginninnerini, atorunnaarsinnginneriniluunniit Naalakkersuisut oqaaseqaataannut saqqummiunneqaqqaassapput, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat, § 13, imm. 4.

Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigiissusianik atuutsitsineq, tak. § 13, imm. 2, Inatsisartut inatsisaanni nr. 26-mi, novembarip 18-anni 2010-meersumi, Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit (kingusinnerusukkut allannguuteqartuni).

Ministereqarfimmiit namminersorlutik oqartussat oqaaseqaataannut, *piffissaliussamik* atulersitsisoqarsinnaavoq. Naatsorsuutigineqarpoq, piffissaliussaq ima sivilutiginnaasoq, pissutsinut aalajangersimasunut tulluartaullutik. Piffissaliussamik atulersitsinermi eqqarsaatigineqassaaq, suliap Inatsisartuniit suliarineqartussaana, suliamullu allagaatit uppersaatit kalaallisuunngorlugit nutserneqassapput, tak. pkt. 5.8 aamma 5.9.

5.6. Attaveqatigiinnermut aqutit

Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffii pillugit isumaqatigiissusianut il.il. attaveqatigiinneq, toqqaannartumik kalaallit naalakkersuisuinut pisinnaavoq. Kalaallit nunaanni Naalagaaffiup sinnisaa, ilanngullugu paasissutissinneqassaaq, tak. pkt. 6.2. taamaaliornikkut naalagaaffiup oqartussa qarfiiniit, Kalaallit nunaanut tungassuteqartunik, sulianik pineqartunik, Naalagaaffiup sinnisaa paasissutissinneqassaaq, ministereqarfimmullu ikiuilluni.

Ministereqarfimmiillu Naalagaaffiup sinnisaa aqutigalugu sulianik nassitsisoqarsinnaavoq, pisuni taamaattuni, Naalagaaffiup sinnisaa, namminersorlutik oqartussanut suliaq pillugu saqqummiussinermik noqqaavigineqassaaq, taamaattumillu suliaq pillugu paasissutissinneqaannarnani, saqqummiunnissaanillu suliakkiutigineqarluni.

5.7. Paasissutissat suut saqqummiussinissanut nassiunneqassappat?

Namminersorlutik oqartussanut naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigiissusiat saqqummiunneqarpata, suliap imarisaata eqikkarneranik malitseqassaaq. Eqikkagaq malinnaatinneqartoq, pingaaruteqarneranut nassuiaammik, isumaqatigiissusiap naammassineqarnerata tiguneqarsimaneranic, imaluunniit qallunaat inatsisaata pineqarnissaata ilimagineqarneranic imaqassaaq. Aammattaaq ministereqarfimmiit

qulaajarneqarneranut suliaqarnermik ikiuttoqartariaqarpoq, ataatsimiinnerni peqataanikkut assigisaannillu, namminersorlutik oqartussaniit tamanna kissaatigineqarpat.

5.8. Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiinik nutserineq

Namminersorlutik oqartussanut saqqummiineq, tak. pkt. 5.5, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiinut isumaqatigiissusiamut eqikkagaq, kalaallisuunngorlugu nutserneqassaaq. Nutserineq pissaaq, suliaq pillugu Naalackersuisuniit suliarineqannginnerani, suliarlu pillugu Inatsisartut saqqummiivigineqassapput. Inatsisartut katersuunnerinnut piffissat pkt. 8.1-mi eqqartorneqarput.

Kalaallit nunaanni Naalagaaffiup sinniisaa aallaaviusutut aamma sulisaaseq malillugu, allagaatinik uppernarsaatinik nutserinermut isumaginnittuuvoq, tak. pkt. 6.3.

Naalagaaffiit innuttaanuut pisussaaffiinut Kalaallit nunaanut atuuttussatut isumaqatigiissusiat, Kalallilli nunaanut pingaaruteqanngitsut, aallaavigisatut kalaallisuunngorlugit nutserneqassanngillat. Eqqarsaatigineqartuaannassarli saniatigut, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiinut isumaqatigiissusiat nalinginnaasumik soqutigineqartut kalaallisuunngorlugit nutserneqartussaasariaqarput. Ass.: inuup pisinnaatitaaffiini, nunat assigiinngitsut aalajangersagaanut tunngasut, kalaallisuunngorlugit nutsigaapput.

5.9. Inatsisartunit suliarineqarneri

Kalaallit nunaani atuutsinneqartunik, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiinik atortussanngortitsinermut isumaqatigiissusianut, Naalackersuisuniit Inatsisartut oqaaseqaataat pissarsiarineqassaaq.

Inatsisartut upernaakkut katersuunnerinni, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiinut isumaqatigiissusiaq suliarineqassaaq, aallaaviusutut kalaallit naalackersuisuinut, jannuaarip

aallartisimanerani nassiunneqarluni. Upernaakkut katersuunnermi, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiitut isumaqatigiissusiaq suliarineqartussaappat, aallaavigisatut kalaallit naalakkersuisuinit, upernaakkut katersuunnermi, juunip aallartisimanerani nassiunneqassaaq. Katersuunnernut piffissaliussat allanngorarsinnaapput, katersuunnerni tamani, Inatsisartut ingerlatsinermut aqqissuussaanerani ullulersorneqartaramik, tak. pkt. 8.1.

5.10. killeqarfinnut tusarliussat ataatigullu atsiornerit

Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiitut isumaqatigiissusiat, ministereqarfimmiit isumaqatigiissutigineri pisariaqartutut isigineqarpat, namminersorlutik oqartussaniit akuliuffigineqanngitsumik, Kalaallit nunaanut sunniuteqarnera annikissaaq, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaa § 13, imm. 4,2. pkt. Pisunili taamaattuni, ministereqarfimmiit atsiorsimasumiit, atortussanngortitsisumiilluunniit, namminersorlutik oqartussaniit oqaaseqaat, tuaviortumik pissarsiarineqassaaq, isumaqatigiissusiamik taamaatitsineq, Kalaallit nunaanut qanoq sunniuteqarnerisooq, killeqarfimmillu tusarliussamut taamaatitsineq.

Nalinginnaasumik naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiitut isumaqatigiissusiorneq Danmarkimuinnaq atuuttarpoq, namminersorlutik oqartussaniit nammineq aalajangikkamik aalajangiisoqarsinnaalissaaq, Kalaallit nunaanut atatillugu, isumaqatigiissutit pineqartut qanoq kissaatigineqartiginersut naapertorlugit. Isumaqatigiissutit taamaattut, naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiitut isumaqatigiissusiat – ass.: inuit pisinnaatitaaffii, imaluunniit ajortumeeriniartunut akiuiniarnermut tunngasut – kissaatitut tunniunneqartutulluunniit pineqarsinnaanngillat.

Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiitut isumaqatigiissusiani – ass. Ajortumeerinninniarnermut akiuiniarneq – killeqarfilerinermut tusarliussineq, killeqarfinnilluunniit atuinermut isumaqatigiissutinut killilersuineq. tunniutissallugu, kissaatitulluunniit pissallugu ajornarpoq,

Isumaqatigiissusiat, Danmarkimi Kalaallit nunaannilu peqatigiinnikkut isumaqatigiinniarnermi ilanngunneqarneq, naalakkersuisuniit *atsiorneqassaaq*, sapinngisamik Naalakkersuisut peqatigalugit, tak. namminersorlutik oqartussat inatsisaat § 13, imm. 3.

5.11. Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigiissuteqarnermi ikiuut

Kalaallit nunaanni Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigiissuteqartoqarsimatillugu, apeqqutinik saqqummersoqarpat, apeqqutigineqartut Nunanut allanut ministerimut, Inatsisilerinermi Kiffartuussinermut saqqummiunneqarsinnaapput. Kalaallit nunaannut (Savalimmiunullu) attaveqarnermut, *isumaqatigiilluni aalajangersakkamut tunngassutilinnut ilitsersuutip* nassuiarneqarnera, Nunanut allanut ministereqarfimmi pigineqarpoq. Ilitsersuut Nunanut allanut ministereqarfiup quppersagaani (www.traktat.dk.)-mi takuneqarsinnaavoq.

5.12. Nunat tamalaat pillugit suleqatigiissutigineqarneri

Nunanut tamalaanut tunngasuni, kalaallit naalakkersuisui, ministereqarfiullu suleqatigiinneratigut pilersitsisoqassagaluarpat, naleqquttuujaannassaaq takuneqarsinnaasumi, aalajangiinnermut tunngavinnut tunngasuni, immikkut pingaaruteqarneranut isumaqatigiissutit, Kalaallit nunaanut immikkut pingaaruteqartutut qaqugukkut isigineqassanersut, tak. pkt. 5.4. ass.: 2012-mi nunani tamalaani silaannaap pissusaanut isumaqatigiinniarnermi suleqatigiinnermut isumaqatigiissusiorortoqarpoq, naalakkersuisut, Naalakkersuisullu akunnerminni, FN-p silaannaap pissusaa pillugu, nunat assigiinngitsut aalajangersagaani (isumaqatigiissusiaq Folketinngimut nassiunneqarpoq, septembarip 28-ni 2012-meersumut apeqqutigineqarneranut nr. 341 (Alm. Del) -mut akissummut, Folketinngimi Aningaasaqarnermut ataatsimiittaliamiit). Kalaallit nunaannut ilagittinneqartumi, suleqatigiinnermi aamma ass.: naalagaaffiit innuttaanit pisussaaffiit isumaqatigiissusiornermut isumaqatigiinniarnernut periutsinut tunngasuusinnaapput, kiisalu

nalunaarutiliat, nunallu assigiinngitsut aalajangersagaataannik misilitsinnerit. Suleqatigiinneq, nunani tamalaani naapittarfimmi ataatsimiinnernut ilagittinneqarsinnaavoq, suliani Kalaallit nunaannut attuumassuteqartuni, suliarineqartuni, takuneqarsinnaasumi naalagaaffimmi sinniisit ataatsimut katiteneri. Ass.: suleqatigiinneq aalajangersimasoq, qallunaat pisorta qarfiini, Naalakkersuisullu qullersaqarfiini, naalagaaffiup nalunaarsuineri il.il. FN-p inuit pisinnaatitaaffiini, nunat assigiinngitsut aalajangersagaat suleqatigiissutigineqarnerini.

Aammattaaq *ingerlatseriaaseq* isumaqatigiissusiorfigineqartariaqarpoq, kingornalu ministereqarfimmiit kalaallit naalakkersuisuiniit, qallunaat inatsisaasa allannguutaannik ilisimatissavaat, naammassineqarnissaata ilimagineqarnerinik, naalagaaffiit innuttanut pisussaaffinut isumaqatigiissuteqarfigisimasanut isumaqatigiissutiginerisa kingunerisaanik, Kalaallit nunaanuttaaq atuuttuusuni. Assigisaanik *ingerlatseriaaseq* isumaqatigiissusiorfigineqartariaqartoq tassaavoq, suliniutigineqartut pillugit ministereqarfimmiit kalaallit naalakkersuisui qanoq ilisimatinneqartiginersut, nunani tamalaani pisussaaffiit malillugit, suliniutit naammassineqarnissaannik aalajangiivigineqarsimasut.

EU-mut atassuteqartuni suliani, Kalaallit nunaanut annertuumik attuumassuteqartuni, ass.: niivernermi, aalisarnermullu politikkikkut, Naalakkersuisuni qullersaqarfiit isumaqatigiissutigisaanni, *EU-immikkut ataatsimiisitaliaanut* naleqquttumi oqaluuserineqarnerinut atatillugu.

6. Kalaallit nunaanni Naalagaaffiup sinniisua

6.1. Kalaallit nunaanni Naalagaaffiup sinniisua suliffeqarfiusoq

Kalaallit nunaanni Naalagaaffiup sinniisua Naalagaaffiup ministereqarfiata ataani suliffiuvoq. Naalagaaffiup sinniisuata, naalagaaffiup oqartussaaffeqarfiini namminersorlutillu oqartussat akunnerinni attaveqaataasutut atuuffeqarpoq, Kalaallit nunaannut qallunaat oqartussaaffii allat eqqaassanngikkaanni (politiit, eqqartuussiviit, illersuisut il.il.).

Naalagaaffiup sinniisuata akuttunngitsunik, qallunaat pisortaqarfii paasissutissanik nassittarpai, Kalaallit nunaanni ineriartorneq, aammalu qallunaat pisortaqarfiinut ikiuinikkut, kalaallini pissutsinut paasissutissanik pissarsissussinikkut, takuneqarsinnaasumi, namminersorlutik oqartussat inatsisinut suliniarnerat. Ministereqarfiup, Naalagaaffiup sinniisuaniit immikkut ittunik malinnaanissaa kissaatigineqarpat, Naalagaaffiup sinniisuaniit ikiuineqassaaq.

Naalagaaffiup sinniisuaniit aqutsineq aamma ilaatigut annertuumik, Kalaallit nunaanni inatsisitigut ilaqutariinnermut tunngassuteqarpoq. Tamatumuuna Naalagaaffiup sinniisaaniit akeqanngitsumik ingerlatassanut tapiisarpoq, Thule Air Base-mut akunninnermi pisinnaatitsinerit, Kalaallit nunaanni Folketinngimut qinersititsinerit, kiisalu inunnik qinersititsinerit, Folketinngimiit aalajangerneqartut, ilaatigullu ikiuuttarluni, ministeri-atorfilittallu Kalaallit nunaanni tikeraarnerinni, tak. pkt. 7.1.

Naalagaaffiup sinniisaanut noqqaavigineqarneq malillugu, Kalaallit nunaanni pisortaqarfinni, qallunaat pisortaqarfiiniit paasissutissanik pissarsiornermut ikiuuttarpoq.

6.2. Namminersorlutik oqartussanut sulianik saqqummiussineq

Pisorta qarfinniit namminersorlutik oqartussanut, kalaallit naalakkersuisuinut, sulianik *saqqummiussineq*, toqqaannartumik pisarpoq. Peqatigitillugulu Kalaallit nunaanni Naalagaaffiup sinniisuaaniit *paasititsissutigineqartussanik*. Taamaaliornikkut Naalagaaffiup sinniisua sulianik pineqartunik paasititsivigineqarsinnaalluni, naalagaaffiup pisorta qarfiiniit, Kalaallit nunaanut attuumassuteqartunut, ministereqarfimmullu taamaaliorneq ikiuutaalluni. Saqqummiussinerni Naalagaaffiup sinniisua aqqutigineqartarpoq. Ministereqarfik tamakkunani pisunik paasititsivigineqassaaq, Naalagaaffiup sinniisua, suliamut tunngasumik saqqummiussinissamik noqqaavigineqarnikkut, taamaalilluni suliaq pillugu paasititsissummik tigusaqarnerinnaanani, aammali suliakkerneqarluni.

6.3. nutserinermut ikiuineq

Kalaallit nunaanni Naalagaaffiup sinniisua, aallaaviusutut inissisimavoq, sulisaatsikkullu inatsisinut najoqqutassanik nutserineq, oqalutseqarneq, assigisaanillu kalaallisuunngortitsinerit. Ministereqarfiup iluminni, nutsigassat annertuut aamma isumagineqarput, ass.: inatsisinut najoqqutassat annertuut, nalunaarsuinerit il.il. Naalagaaffiup sinniisaa iluminni nutserisut pillugit paasissutissanik ikiuussinnaavoq.

Naalagaaffiup sinniisaa, sapinngisamik piffissaq sivikitsoq atorlugu attavigineqarsinnaasariaqarpoq, sulianik naammassinniinissamut piffissaq eqqarsaatigalugu naammassineqartarialinni, nutserneqartussani, nutserneqarnerisa naammassineqarnissaanik piffissap iluani naammassineqartussaasunik.

6.4. Naalagaaffiup sinniisaanut nutsikkanik naammassineqartunik nassiussineq

Inatsisinut najoqqutassat Ministereqarfimmiit sapinngisamik tuaviortumik nassiunneqassapput, Lovtidende-mi ilisimatitsissutigineqareersut, tak. pkt. 4.14, Kalaallit nunaanni Naalagaaffiup sinniisaanut *allannguuteqartutut nalunaaqutserneqartut*,

najoqqutassanut missingiutitut tunngatillugu, namminersorlutik oqartussaniit saqqummiussinnermut atugassatut, Naalagaaffiup sinniisuniit siusinnerusukkut nutserneqarsimasut. Tamanna pisarpoq, najoqqutassat kalaallisut allaqqasut, tamanit takuneqarsinnaangornerinik siunertaritinneqarpoq, tak. pkt. 3.1.

Ministereqarfimmiit inatsisit najoqqutassai nutseriikkat tiguneqareersimappata, illup iluani nutsikkat, ministereqarfimmiit sapinngisamik tuaviortumik najoqqutassamut nutsigaq nassiunneqassaaq, Naalagaaffiup sinniisaanut Lovtidende-kkut ilisimatitsissutigineqarsimasoq. Kingornalu Naalagaaffiup sinniisaaniit kalaallisuumut nutsigaq, Naalagaaffiup sinniisuata quppersagaani (www.rigsombudsmanden.gl)-kut, inatsimmut najoqqutassaq ilisimatitsissutigineqassaaq, tak. pkt. 3.1.

6.5. Attaveqatigiinnermut paasissutissat

Kalaallit nunaani Naalagaaffiup sinniisuata adresseraa: Indaleeqqap Aqq. 3, postboks 1030, 3900 Nuuk, Telefon: +299 32 10 01. E-mailadresse: ro@gl.stm.dk. Hjemmesideadresse: www.rigsombudsmanden.gl.

7. Angalanerit tikeraarnerillu

7.1. Kikkut ilisimatinneqassappat?

Kalaallit nunaanni *ministerimik tikeraartoqarnissaq* pillugu, ministereqarfimmiit sapinngisamik siusissumik, kalaallit naalakkersuisui, Naalagaaffiullu sinniisua ilisimatinneqassapput. Kalaallit nunaani ministerimik tikeraartoqarneq inissinneqassaaq, piareersarneqarlunilu, ministereqarfiup kalaallillu naalakkersuisuiniit suleqatigiissutigineqartumik, assersuutigalugu, tikeraarneq politikkikkut qaffasissusilimmik, ataatsimiinnernik imaqqassappat, imaluunniit nunani allani sinniisit peqataassatillugit. Ministerimik tikeraartoqarnermut piareersarneq, pisariaqartitsineq naapertorlugu,

ministereqarfimmiit, kalaallillu naalackersuisuniit isumaqatigiinneq malillugu, Naalagaaffiup sinniisaanit peqataaffigineqassaaq.

Naalagaaffiup sinniisaaniit ministeri/ministereqarfik kalaallini pissutsinik, nalinginnarnillu ministerip angalaneranut tunngasunut, paasissutissiinernillu naleqquttunik ikiuineqassaaq. Naalagaaffiup sinniisaaniit aallaaviusutut, ministerimit tikeraartoqarnermi peqataaffigineqassaaq, qallunaanut sinniisitut, takuneqarsinnaasumi tikeraarnerup nalaani ataatsimiinnerni suliat.

Assigisaanik ministereqarfimmiit sapinngisamik siusinaartumik, kalaallit naalackersuisui, Naalagaaffiullu sinniisaa, Kalaallit nunaanni *atorfilinnik tikeraartoqarneq* pillugu paasititsissutigineqassapput. Naalagaaffiup sinniisaaniit ministereqarfimmut, kalaallini pissutsinik, angalanermullu tunngatillugu nalinginnaasunik, paasissutissiinernik naleqquttunik ikiuineqassaaq.

Kalaallit nunaannut ministerimik tikeraartoqarnermut suliniut, Naalackersuisuniit tiguneqareerpat, ministereqarfimmiit Naalagaaffiup sinniisaa tamatuminnga ilisimatinneqassaaq.

Nunap ministereqarfia ilanngutsinneqassaaq, tikeraarnerq suliani pkt. 2.1.-p ataani pineqarpat.

7.2. Danmarkimut ministerimik tikeraartoqarnermi, Kalaallit nunaat pillugu paasissutissiineq

Danmarkimi pisortatigoortumik nunani allani ministerimiit tikeraartoqarnissaq pillugu, ministereqarfimmiit sapinngisamik siusissumik, kalaallit naalackersuisui ilisimatinneqassapput, tikeraarnerq apeqqutinut, Kalaallit nunaanut immikkut pingaaruteqarpat. tamanna pissaq, Naalackersuisut ilanngutsinneqarnerinik periarfissiinikkut. Peqatigitillugu Naalagaaffiup sinniisaanut ilisimatsitsissutigineqassaaq.

Nunanut allanut ministereqarfik Naalakkersuisullu nunanut allanut tunngasunut naalakkersuisoqarfiat, ataavartumik oqaloqatigiittassapput, Naalakkersuisunut siulittaasup peqataanissaa pillugu, imalunniit Naalakkersuisuni ilaasortaniit Danmarkimut, nunaniluunniit allani tikeraarnerini.

8. Paasisutissat allat

8.1. Inatsisartut katersuunneri

Inatsisartut ukiuat aallartittarpoq, septembarip tallimangornerata tulliani, sivisussuseqarlunilu, ukiumi tassani, tallimangornermi tassani. Aallaavittut Inatsisartuni marloriarlutik katersuuttarput, immikkut katersuuffinni, Inatsisartut ukiuanni. Suliat Inatsisartuniit suliarineqarneqarnissaat naatsorsuutigineqassaaq, suliap suliarineqarnissaanut, katersuunnerup aallartinnerani, siusinaangaatsiartumik namminersorlutik oqartussanut nassiunneqartussat. Inatsisartut katersuunneri pillugit paasisutissat, Inatsisartut quppersagaanni (www.ina.gl)-mi takuneqarsinnaavoq. Naalagaaffiup sinniisaaniit, katersuunnernut tunngatillugu piffisaliussaasut paasisutissiissutigineqassapput. Piffisaliussat pillugit pkt. 4.11 aamma 5.9-mi innersuussutigineqarput.

8.2. Kalaallit nunaanni tjenestemandinut, aamma isumaqatigiissut malillugu akissarsialinnut akisussaaffik

Akilerartarnermut ministereqarfik (Medarbejder- og Kompetencestyrelsen) tjenestemandinut- tjenestemandspensionimullu inatsisini, kiisalu tamanut isumaqatigiissut malillugu akissarsialinnut, sulisunullu isumaqatigiissuteqarfigineqartunut, Kalaallit nunaanni sulisoqarnermut naalagaaffiup oqartussaarfii, qullersatut akisussaaffiuvoq.

Kaajallaasitaq nr. 9817, septembarip 27-ani 2019-meersoq, Medarbejder- og Kompetencestyrelsimut innersuussutigineqarpoq. Inatsit atuttoq il.il. Medarbejder- og Kompetencestyrelsip quppersagaanni (www.medst.dk)-mi takuneqarsinnaavoq.

8.3. Attaveqatigiinnermut paasissutissat

Kalaallit nunaata Sinniisuutitaqarfia Københavnimiittoq, Kalaallit nunaa pillugu paasissutissanik ikiuinnermik isumaginnittuuvoq. Sinniisuutitaqarfiup adresseraa: Strandgade 91, 3. sal, 1401 København K. Telefon 32 83 38 00. E-mailadresse: journal@ghsdk.dk. Hjemmesideadresse: www.ghsdk.dk.

Inatsisinut immikkoortortaqarfik Naalakkersuisut Siulittaasoqarfiani Naalakkersuisut qitiusumik inatsisinut immikkoortortaqarfiuvoq. Inatsisit immikkoortortaqarfia Inatsisartut katersuunnerinut ataqatigiissaarisuuvoq, Naalakkersuisut sinnerlugit, tamatumunngalu atatillugu, piffissaliussanik paasititsisusarluni, ilutsinut piumasaqaatit il.il.

Inatsisit immikkoortortaaani kaajallaatitanik atuutsitsilernermit isumaginnittuuvoq, Naalakkersuisuni suliassanut agguataarinermi (suliassaqarfiit agguataarneri) tassungalu atatillugu paasissutissiinermi, kalaallit naalakkersuisuini sorliit sumi atuuffeqarnerinut.

Inatsisit immikkoortortaqarfianut paasissutissat www.naalakkersuisut.gl.-mi takuneqarsinnaavoq, Inatsisit immikkoortortaqarfia attavigineqarsinnaavoq nsninatsit@nanoq.gl.-mi.

Inatsisartut quppersagaraa www.ina.gl aamma Naalakkersuisut quppersagaraa www.naalakkersuisut.gl.

8.4. Ilitsersuutaasimasunik atorunnaarsitsineq

Ilitsersuut nr. 58, juunip 2-ni 2012-meersumi, suliat Kalaallit nunaanut tunngassuteqartut, ministereqarfimmi sularineqartarnerinut tunngasoq.

9. Ilanngussaq

Najoqqutassanut skema, namminersorlutik oqartussanut saqqummiussinermut, aamma namminersorlutik oqartussaniit naalagaaffiit innuttaaniit pisussaafiinut akisussaaffimmut oqaaseqaammik utaqqineq.

Nunap ministereqarfia, ulloq

Barbara Bertelsen

/ Sofie Hammer

Ilanngussaq: Najoqqutassanut skema, namminersorlutik oqartussanut saqqummiussaqaarnermut, aamma naalagaaffiit innuttaaniit pisussaafiinut isumaqatigiissusianut oqaaseqaammik utaqqineq

1. Inatsisit

inatsisinut najoqqutassat	Namminersorlutik oqartussanut saqqummiussassat	Naalakkersuisununiit suliarineqartussat/Naalakkersuisut qullersaqarfi a	Inatsisartunit suliarineqartussat, Saqqummiussassatut	Namminersorlutik oqartussat oqaaseqaataat utaqqineqartoq, Folketinngimut saqqummiutinnginneranni	Namminersorlutik oqartussat oqaaseqaataat utaqqineqartoq Folketinngimit aalajangiisoq anninnerani
Inatsisinut missingiutit,	Aap (pkt. 4.1)	Naamik (pkt. 4.1)	Aap	Aap, aallaaviusutut,	Aap, aallaaviusutut,

<p>Danmarkimi atuutsinneqar- tussat, Kalaallit nunaannilu tamakkiisumik immikkoortukkaarl ugilluunniit toqqaannartumik attutsinneqartussat</p>			<p>(pkt. 4.1 aamma 4.11)</p>	<p>immikkulli pisuni, ass.: immikkut tuaviuussani, Folketinngi- mut Inatsisartu- nullu assigiimmik saqqummiunn eqassapput, (pkt. 4.1 aamma 4.12)</p>	<p>kisianni immikkut pisuni, ass.: immikkut tuaviuussat, pisariaqartinne qarpat Folketinngimii t akuerineqarnis saa, atuutilerneqarl unilu, takuneqarsinna asumi, Kalaallit nunaanni, namminersorlu tik oqartussaniit oqaaseqaateqa rtoqannginnera ni (pkt. 4.1 og 4.12)</p>
<p>Inatsisissatut siunnersuutitut missingiut 1) aalajangersak- kanik imaqartut, kalaallit nunaanuinnaq atuuttunik</p>	<p>Aap (pkt. 4.2)</p>	<p>Naamik (pkt. 4.2)</p>	<p>Aap (pkt. 4.2 og 4.11)</p>	<p>Aap, aallaaviussaaq q, kisiannili pisuni immikkut ittuni, soorlu, immikkut tuaviuussassan i, assigiinnik Folketinngimu</p>	<p>aap (pkt. 4.2 aamma 4.12)</p>

2) Kalaallit nunaanut immikkut pingaaruteqarpoq				t Inatsisartunullu saqqummiutinnginnerini (pkt. 4.2 aamma 4.12)	
Inatsisissatut siunnersuutitut missingiut, Kalaallit Nunaanut atuutsinneqanngitsunut, peqqussutitigulli atuutilersinneqarsi nnaasunik	Aap, kisianni inissitsiterineq pineqarneruvoa(technik)/allaffissornermiit saqqummiussi nerit (pkt. 4.3)	Aap (aallaaviusutut) Naalakersuisut (allaffissor-neq)	Naamik (pkt. 4.3)	Naamik (pkt. 4.3)	Naamik (pkt. 4.3)
Inatsisissatut siunnersuutitut missingiut, Kalaallit nunaanut atuutsinneqanngitsut (peqqussutikkullu atuutilersinneqarsi nnaanngitsut)	Naamik (pkt. 4.4)	Siunnersuutigineqartoq saqqummiunneqanngimmat, tulluartautinneqanngilaq	Siunnersuutigineqartoq saqqummiunneqanngimmat, tulluartautinneqanngilaq	Siunnersuutigineqartoq saqqummiunneqanngimmat, tulluartautinneqanngilaq	Siunnersuutigineqartoq saqqummiunneqanngimmat, tulluartautinneqanngilaq

2. Allaffissornikkut najoqqutassat

Inatsisitigut najoqqutassat	Namminersorlutik oqartussanut saqqummiunneqartussat	Saqqummiussasatut Naalakkersuisuniit suliarineqartussat	Saqqummiussasatut, Inatsisartuniit suliarineqartussat	Atuutsitsilinnginnermi namminersorlutik oqartussaniit/Naalakkersuisuniit oqaaseqaataasup utaqqinera
Peqqussutitut missingiutit, inatsisit Kalaallit nunaanni atuutilersinneqartussat	Aap (pkt. 4.5)	Naamik (pkt. 4.5)	Aap (pkt. 4.5 aamma 4.11)	Aap (pkt. 4.5)
Nalunaarutitut missingiutit, Danmarkimi Kalaallit Nunaanilu atuuttussat	Aap (pkt. 4.6)	Aap (pkt. 4.6)	Naamik (pkt. 4.6)	Aap, aallaavigisatut (pkt. 4.6)
Kalallit nunaanut nalunaarutitut immikkut ittunut missingiutit, Kalaallit nunaanut immikkut pingaaruteqartunut	Aap (pkt. 4.6)	Aap (pkt. 4.6)	Naamik (pkt. 4.6)	Aap (pkt. 4.6)
Nalunaarutit Danmarkimi atuutsinneqareersut, Kalaallit nunaannilu atuutsinneqartussat	Aap (pkt. 4.7)	Aap (pkt. 4.7)	Naamik (pkt. 4.7)	Aap, peqqussutitigut atulersinneqannginnerani (pkt. 4.7)

(tamatumunnga peqqussutitigut aalajangersakkani ilaatinneqartut)				
---	--	--	--	--

3. Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigiissusiat

	Naalakkersuis uniit nalunaarut	Namminersor lutik oqartussanut saqqummiussi neq	Naalakkersuis uniit kisimi, saqqummiuss assatut suliarineqassa aq	Inatsisartunit saqqummiunn eqartussatut suliarineqassa aq	Namminersor lutik oqartussat oqaaseqaataat utaqqineqarto q, atulersinneqa nnginnerani, imaluunniit taamaatitsine q
Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigiissusiat nut isumaqatigiinniar neq, Kalaallit nunaanut immikkut pingaaruteqartunut	Aap, isumaqatigiinniarnerup aallartinnginnerani (pkt. 5.4)	Tulluartuunngilaq.	Tulluartuunngilaq	Tulluartuunngilaq	Tulluartuunngilaq
Naalagaaffiit innuttaaniit pisussaaffiit isumaqatigiissusiat mik atulersitsineq imaluunniit taamaatitsineq, Kalaallit nunaanut immikkut pingaaruteqartunut	Immikkutittutut nalunaarutigissallugu tulluanngitsoq, nalunaaruteqarneq saqqummiinnermi pimmat (pkt. 5.5)	Aap (pkt. 5.5)	Naamik (pkt. 5.5)	Aap (pkt. 5.5)	Naamik, aallarniutaasut ulli, atortinneqassaaq, Kalaallit nunaanut sunniuteqanngitsumik (pkt. 5.5 aamma 5.10)